

MŪSŲ LIETUVA

GRUODŽIO 15 DIENA, 3 VAL PO
PIETŲ: LIETUVIŲ ŠVENTKELIONĖ
I K A T E D R A.

SIMAI, TU LAISVAS -- BUS IR LIETUVA LAISVA

REPORTAŽAS ANTANO JUODVALKIO IR KAZIMIERO POCIAUS

NR. 50 (1376) XXVI. 1974 M. GRUODIS - DEZEMBRO 12 D. 70 centavų
R. Juatindiba, 20 Caixa Postal 4421 - 01000 São Paulo, ESP. Tel. 273-0338

BRAZILIJA

Prezidentas Ernestas Geisel yra linkęs į dialogą su opozicija, ir tai laiko būtina politiniam bei ekonominiam sutarimui. Todėl pats prezidentas susitinka su opozicijos senatoriais, kaip Franco Montoro ir reikalauja, kad išrinktieji valstijų gubernatoriai skaitytųsi su kitų pažiūrų vadpvaujančiais asmenimis. Valdžios ministrai jau rodosi, eina šiuo keliu.

VATIKANAS

Popiežius Paulius VI priėmė audiencijoje 237 Jėzuitų ordino atstovus, susirinkusius Romoje 32-ajai „generalinei kongregacijai.“ Popiežius pabrėžė savo pasitikėjimą „Jėzaus Draugija“ ir sakėsi tikras, kad jėzuitai stovi gilaus Bažnyčios atsinaujinimo avangarde.

PRANCŪZIJA

Politikos stebėtojai teigia, kad dabar Prancūzija daug artimesnė Sovietų sąjungai, negu JAV-bėm tiek politikos, kiek prekybos atžvilgiu.

Čia lankėsi Sovietų Komunistų partijos gen. sekretorius Leonidas Brežnevas, tęsdamas augštus susitikimus, jau turėtus Vokietijoje ir JAV-bėse, prieš vykdamas į Artimuosius Rytus.

Virš prekybinių sutarčių, Brežnevas nori, kad Prancūzija padėtų greičiau užbaigti Europos Saugumo Konferenciją ir išgauti dabartinių Rusijos valstybės sienų pripažinimą. „Sovietų Sąjunga siekia tik taikos ir nori užtikrinti padangę be debesų šioj mūsų planetoj,“ kalbėjo Brežnevas, keldamas šampano taure.

Jei priklausytų nuo Prancūzijos ir Sovietų sąjungos, Europos Saugumo konferencija būtų užbaigta šį pavasarį. Ir būtų „ramu“, palaidojus kelias tautas.

ARGENTINA

Argentinos vyskupai, susirinkę vienos savaitės konferencijai, kviečia argentiniečius palikti žiaurusius ir smurtą, o siekti ne paliau-

bu, bet tikros taikos ir broliško susitaikinimo.

Vyskupai taip pat smerkia valdžios vedamą neapsisprendimo politiką, kurią apibūdina kaip kenksmingą visai valstybei. Nesiimdama tinkamų priemonių, valdžia tokiu būdu leidžia savivaliavimą, kuriuo pasinaudoja ypač kraštutiniai elementai.

VAKARŲ VOKIETIJA

Berlyne pradėtas leisti žurnalas „Kontinent“, kurio bendradarbių tarpe yra A. Solženicinas, A. Si niavskis, V. Maksimovas ir kiti dabar vakaruose gyvenę disidentai. Lietuvai redakcijoje atstovaus I. Meras, gyvenęs Izraelyje Sovietų sąjungos išeivių susivienijimo pirmininkas. Solženicinas pirmajame numeryje pareiškia, kad be Lietuvos dalyvavimo „Kontinentas“ negalėtų būti pilnavertis Rytų Europos žurnalas, smerkias bet kokį žmogaus teisių pažeidimą ir totalitarizmą.

JAV - s e

Henry Kissingeris stengiasi įtikinti Amerikos Senato finansų komisiją, kad Sovietų sąjunga pasižadėjo atleisti iš Rusijos emigravimo varžtus ne tik žydams; o ir kitiems disidentams; tik reikia, kad JAV-bės Rusiją laikytų privilegijuotam stovy prekybos atžvilgiu. Tą patį pabrėžė ir prezidentas Fordas. Tai gi, ir vėl Rusija prekiaus ... svetimais žmonėmis.

Į New Yorką XI 14 iš Romos atvyko Vaclovas Sevrukas, 34 metų buvęs Vilniaus universiteto ateizmo profesorius, kuris nuo 1963 kovoja už žmogaus teises Sovietų sąjungoje. „Aš - marksistas ateistas,“ pareiškė Leningrade gimęs Sevrukas, XI 12 lietuvių kopyčioje šv. Petro bazilikos požemyje pradėjęs bado streiką už žmogaus teises, kurį baigs XII 10. tą teisių deklaracijos pasirašymo dieną. Savo laiške Sov. sąjungos valdžiai užstoja ypatingai Lietuvos bažnyčią, minėdamas už tikėjimą suimtuosius asmenis.

Praeitais savaitgalis (1974 m. lapkr. 16-17 d.d.) chicagiškiams buvo reta, nepakartojama šventė. Iš pat ankstyvo ryto daugelis ruošėsi vykti pasitikti laisvės simbolio mūsų mielo tautiečio Simo Kudirkos ir jo šeimos, atvykstančių iš New Yorko į Chicago. Simas Kudirka savo nepavykusių šuoliu į laisvę prieš keturis metus, taip įjautrino mūsų tautiečius, kad visi norėjo pamatyti tą drąsų, kuris teismo posėdyje išdrįso pareikalauti ne sau, bet savo pavergtai tėvynei Lietuvai laisvės. Jo reikalavimas Lietuvai laisvės pasklido po visą pasaulį ir išugdė tokį spaudimą, kad nebeatlaikė ir Kremlius mūrai. Simas Kudirka atgavo laisvę sau ir savo šeimai. Tikėkime, kad nebetoli diena, kai ir visa Lietuva atgaus laisvę.

Į O'Hare aerodromą nuvyko tik Simui sutikti komiteto pirmininkai ir keletas foto ir laikraščių reporterių.

MIDWAY AERODROME

Atvykus į Midway, radome aerodromo koridorius ir išėjimo aikštes perpildytas Chicagos lietuviais. Jūsų korespondentui nepavyko prisiurti prie pagrindinės aikštės, kurioje vyko spaudos ir televizijos konferencija. Čia buvo visų didžiųjų televizijos kanalų ir dienraščių reporteriai ir kviestiniai svečiai. Spaudos konferenciją vedė kongresmanas R. Hanrahan.

Simo žodžiai minios dažnai buvo pertraukiami valdavimais ir skardavimais (valio Simas, thank you Mr. Hanrahan ir pan.). Minia buvo labai susijaudinusi ir gaudė kiekvieną Simo žodį. Spaudos konferencija užtruko apie dvi valandas.

Simo sutikime dalyvavo ir lituanistinės mokyklos. Mergaitės buvo pasipuošusios tautiniais rūbais ir teikė gražų vaizdą. Jaunimas turėjo daug plakatų su labai prasmingais šūkiams. Tarpe kitų, stambiomis raidėmis buvo išrašyta: SIMAI, TU LAISVAS - LAISVA BUS IR LIETUVA.

PRIĖMIMAS SHARKOS RESTORANE

Vakare buvo priėmimas Sharkos restorane organizacijų vadovams, lietuviškos spaudos atstovams ir kviestiniams svečiams.

Vakariene pradėta malda kurią sukalbėjo klebonas kun. A. Zakarauskas. Prašė Dievo palaimos visai Kudirkų šeimai ir vergaujančiai Lietuvai.

Pirmas sveikinimo žodį tarė Simo Kudirkos tragedijos ant Vigilant laivo liudininkas R. Bireze. (Jam sukeltos didelės ovacijos). Brieze sveikino Simą ir visą Kudirkų šeimą pasiekusius laisvės šalį ir linkėjo toliau dirbti pavergtų tautų išvaivavimui.

Pakviestas prie mikrofono Simas Kudirka, sujaudintas aplinkos, džiaugėsi, kad visų sujungtomis pastangomis pavyko ištrūkti iš rusiško vampyro nagų. Dékojo visiems už dėtas pastangas vaduojant jį iš komunistinės vergijos. Nežiurint komunistinės imperijos ginklų ir raketų, viduje sklinda pats didžiausias ginklas - laisvės šūkis, kuris netrukus susprogdins geležinę uždangą ir pavergtos tautos išsivaduos. (ovacijos). Reikia visiems vieningai ir sutartinai dirbti, o laisvės aušra jau švytuoja.

Dékojo visiems lietuviams, latviams, estams ir amerikiečiams, kurie prisidėjo prie jo išvadavimo iš pragariškos tamos ir kančios. (ovacijos).

Šis šeštadienis daugelio atmintyje pasiliks, kaip vienas skaidriausių ir džiaugsmingiausių gyvenimo akimirksnių.

(Santrauka iš "DIRVOS")

GRAIKIJA

Pirmieji balsavimo daviniai rodo, kad graikai, pasirinkdami tarp konstitucinės monarchijos ir prezidento vadovaujamos respublikos, nebesugrąžins prieš keletą metų pasitraukusio Konstantino, ir pakeis krašto valdžios būdą į demokratine respubliką.

PROTESTUOKIME

Siame mūsų laikraščio numeryje dedame šviežiai gautą Sovietų Sąjungos Žmogaus Teisėms Ginti Komiteto pirmininko Akademiko A. Zacharovo raštą, su 5 drąsių Lietuvos kunigų atsisaukimu.

Iš jų matosi, kad mūsų Tėvynėje dar vis viešpatauja nežmoniškas caristinis-leninistinis-stalinistinis teroras. Kad ten už maldaknygių laikymą ir spausdinimą, už protesto raštus prieš prievartą ir neteisę mūsų broliai yra pančiais surakinami, metami į kalėjimus ir be teismo ilgus mėnesius laikomi vadinamuose tardymo izoliatoriuose.

Jie šaukiasi pagalbos, kad pasaulis jiems padėtų.

Lietuviai. Esame tų kankinių kraujo broliai. Jeigu kilnus rusų tautos vyras Zacharovas, savo laisvę rizikuodamas, juos užtaria, juos gelbsti, juo labiau tai turime daryti, mes lietuviai. **TODĖL, VEIKIME.**

1. Kreipkimės į savo krašto vyriausybę, kad per Sovietų Atstovybę ji reikalautų paleisti už tikėjimo ir sąžinės laisvę suimtuosius.

2. Kreipkimės į vietos žymesnius rašytojus, žurnalistus, visuomenės veikėjus, ypač vyskupus ir dvasiškius visų tautybių, kad keltų protesto balsą prieš sovietų persekiojamus nekaltus mūsų brolius.

3. Rašykime kolektyvinius, parapijų, bendruomenių vardu ir asmeninius protesto raštus Sovietų organams Maskvoje ir Vilniuje. Ginkime nekaltus, suimtus žmones.

4. Rašykime solidarumo laiškus už tikėjimą suimtiesiems mūsų broliams kaliniams. Kas gali, siųskime atsisaukime pažymėtų kalinių vardu maisto pakietus.

Tegul jie pajus, kad laisvojo pasaulio lietuviai jų neapleido.

Laiškus, raštus ir pakietus siųsti vieno ar kito lietuvių kalinio vardu, adresu:

.....(kalinio vardas ir pavardė)

VSK. Tardymo Izoliatorius
prie Liet. Ministrų Tarybos
Lenino Prospektas
VILNIUS, LIETUVA – LITUANIA

Pastaba: "VSK" reiškia: Valstybės Saugumo Komitetas.

A. ZACHAROVAS GINA LIETUVIUS PRIEŠ PASAULIO VISUOMENĘ

Pasaulinei Bažnyčių Tarybai,
Katalikų Bažnyčios 1974 metų
Sinodo Dalyviams Romoje,
Pasaulio Visuomenei.

Maskvos Žmogaus Teisių Gynimo Komitetas gavo penkių Lietuvos Katalikų dvasiškių pasirašytą atsisaukimą.

Aš skiriu labai daug reikšmės jų dokumente iškeltiems klausimams ir todėl to jų atsisaukimo kopiją siunčiu jums ir drauge skelbiu jį pasaulio opinijai.

Aš prašau jus imtis ginti tuos žmones, kurie buvo suimti vien už jų religinius įsitikinimus.

Jie bus Sovietų teismo teisiami netolimoje ateityje.

(pas.) A. Zacharov, Akademikas.

1974 m. spalio mėn. 17 d.

(Priešas: Kaip yra visiems žinoma, Zacharovas A. yra Sovietų Sąjungos Žmogaus Teisių Gynimo Komiteto Pirmininkas).

Lietuvos Katalikų Dvasiškiei,
Žmogaus Teisių Gynimo Komitetui SSSR, Maskva.

Atsisaukimas. (Kreipimasis)

1973-1974 metais Lietuvoje buvo areštuoti sekantieji asmenys:

1973 m. lapkričio 19 dieną buvo areštuotas PETRAS PLUIRA.

Antrasis suimtas – POVILAS PETRONIS.

1973 m. gruodžio 4 dieną buvo areštuotas VIRGILIJUS JAU-GELIS remiantis Liet. SSSR Baudž. Kod. straipsniu 68.

1974 m. balandžio 24 d. buvo suimtas JUOZAS GRAŽYS, remiantis Liet. SSSR Baudž. Kod. straipsniu 68.

1974 m. rugpjūčio 27 d. buvo suimta NIJOLĖ SADŪNAITĖ remiantis tuo pačiu Liet. SSSR Baudž. Kod. straipsniu 68.

Buvo areštuota ir daugiau asmenų, tačiau jų pavardžių mums nepavyko sužinoti.

Sovietų Sąjungos valdžios organams visai nebūtų reikalo suimdinėti žmonių, jeigu Lietuvoje būtų leidžiama spausdinti pakankamas skaičius tikintiesiems reikalingų maldaknygių ir katekizmų ir bent minimumas gybiškai reikalingos religinės literatūros ir tikintieji nebūtų diskriminuojami. Maldaknygių naminiu būdu gamintojai yra kaltinami, remiantis Liet. SSSR Baudž. Kod. 162, kaip užsiima nelegalia pramone. Tai netiesa. Suimtiesiems visai nerūpėjo jokia pramonė ar pasipelnymas, bet jiems rūpėjo bent iš dalies parūpinti tikintiesiems reikalingų maldaknygių.

Kiti suimtieji yra kaltinami pagal Liet. SSR, straipsnį 68, kuriuo yra baudžiami asmenys už laiky-

ВСЕМИРНОМУ СОВЕТУ ЦЕРКВЕЙ,

Участникам Синода 1974 года, Католической Церкви в Риме, мировой общественности!

В Комитет Прав Человека в Москве поступило обращение, подписанное пятью католическими священниками Литвы. Придавая большое значение, поднятом в этом документе вопросом, я направляю вам и публикую это обращение. Я прошу вас выступить в защиту арестованных за религиозные убеждения. Суд над ними ожидается в ближайшее время.

17 октября, 1974 г.

A. Zacharov.

mą ir platinimą literatūros, kuria norima nuversti sovietų valdžią (sistema)

Tokia literatūra, pagal Sovietų Sąjungos milicijos organus yra LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA.

Bet argi galima LIET. KAT. BAŽNYČIOS KRONIKĄ vadinti subversyvine literatūra? Juk joje yra paduodami tikri faktai, kaip sovietų valdininkai pažeidžia tikintųjų teises ir tuo būdu laužo sovietiškus įstatymus. LIET. KAT. BAŽN. KRONIKA nelaiko savo tikslu nuversti ar susilpninti sovietų valdžią Lietuvoje, bet ji, kaip vienintelė vieša tribūna, nurodo faktus, kuriais laužomi sovietų įstatymai ir reikalauja, kad valdžios organai tų įstatymų laikytųsi. Tokiu būdu LIET. BAŽN. KRONIKA nedaro jokios žalos visuomenei ar sovietų sistemai. Priešingai, tuo būdu jiems padeda.

Todėl jokių būdu negalima taikinti Liet. SSR Baudžiam. Kod. 68 straipsnio už LIET. BAŽN. KRONIKOS laikymą ir platinimą.

SSSR Baudžiam. Kod. 106 straipsnis leidžia laikyti suimtus asmenis be teismo tik iki 9 mėnesių, tačiau dalis aukščiaus minėtų suimtųjų be teismo jau yra laikomi beveik vienuolika mėnesių.

Sovietų valdžios organai, kurie laiko areštuotus minėtus asmenis patys laužo sovietų įstatymus. Tų SSSR Konstitucijos 125 str., Liet. SSR Baudž. Kod. 106 straipsnį. Tai turėdami galvoje, mes laiko me beprasmišku dalyku kreiptis į Sovietų teisingos įstaigas ir todėl mes kreipiamės į SSSR Žmogaus Teisių Gynimo Komitetą ir į pasaulio sąžinę.

Užstokite už be jokios kaltes (nekaltus) suimtuosius. Neleiskite, kad jie būtų teisiami.

1974 m. spalio 11 d.

Katalikų
Lietuvos dvasiškiei:

(A. Zacharovo priešas: „Se-ka penki parašai, kurie yra tekste, kuris yra pas mane).

TAIP SUTIKTAS IR PAGERBTAS SIMAS KUDIRKA PASAULIO LIETUVIŲ SOSTINĖJE ČIKAGOJE.

TŪKSTANČIAI ČIKAGIEČIŲ SUTIKO SIMĄ KUDIRKĄ.

ČIKAGOS PREFEKTAŠ PASKELBĖ JĮ GARBĖS PILIEČIU.

Lapkričio 16, šeštadienį, iš Naujorko Čikagon atskrido Simas Kudirka su savo šeima ir motina. Atlydėjo VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas ir dr. Dr. Paegle, pirmasis pranešęs Amerikos spaudai apie Kudirkos išdavimą rusams, kurį jis regėjo savo akimis.

Aerodrome pasitiko tūkstančiai lietuvių, lituanistinių mokyklų mokiniai su plakatais lietuvių ir anglų kalbomis.

Neapsieita be eilės sveikinimo kalbų.

Helikopteriu Simas ir jo palydovai nuskraidinti į visai arti lietuvių apgyventą Midway aerodromą, kur turėjo pasikalbėjimą su spaudos ir televizijos bei radio atstovais.

Didžiausias dienraštis CHICAGO TRIBUNE įsidėjo pirmame sekmadienio puslapyje didžiulę Simo nuotrauką ir platų aprašymą jo sutikimo Čikagoje. Televizijos stotys perdavė sutikimo ir pasikalbėjimo su spauda paveikslus ir tuojau, jam atskridus bei besikalbant, ir vakarinių naujienų metu visai Amerikai.

Vakare buvo intymesnis priėmimas-vaišės Šarkos restorane.

SEKMADIENĮ, lapkričio 17, didžiulėje Marijos aukštosios mokyklos salėje surengta akademija. Salė buvo perpildyta ir šimtai turėjo stoviniuoti lauke, nes nebebuvo vietos nė adatai viduje.

Praleisdami daugelį pasakytų sveikinimų ir kalbų, kurios vienaip ar kitaip iškėlė Simo Kudirkos skaudžią tragediją, kaip kovos už laisvę laimėjimą, čia patiekiame paties Kudirkos žodžio svarbesnes ištraukas, kaip jas atspaudė dienraštis „Draugas“.

SIMAS KUDIRKA PASAULIO LIETUVIAMS

Dėkojo už malonų sutikimą ir priėmimą. Dėkojo už suteiktą pagalbą jam ir šeimai, patekusiems skaudžion nelaimėn. Pasisakė kalbąs taip pat vardu tų, kurie dar tebėra gyvi ir kovoja, pagaliau vardu ir tų, kurie žuvo kovoje, ar kalinių mo kankinimo vietose.

„Sveikinu išėivijoje gyvenančius lietuvius, linkiu jums laimės ir prūsų Aukščiausiojo pagalbos“.

Simas iškėlė ilgą, prasmingą, neatlaidžią, ir didvyrišką kovą, kurios tikslas išlaisvinti Lietuvą. Bet Lietuvos išlaisvinimas tampriai yra surištas su viso Pabaltijo, su kitų

Simas Kudirka

Rytų Europos kraštų ir pačios Rusijos išlaisvinimu iš bolševikų jungo. Lietuviai nori, kad ir rusų tauta atgautų laisvę, gyventų taikiai ir ateityje nebeglemžtų savo ramių kaimynų.

„Ar gali būti kas šlykštesnio už bolševikų melą? – klausė Simas. Visas Sovietų Sąjungos gyvenimas yra apdengtas didžiule melo, klastos ir apgaulės skraiste“.

Kalbėdamas apie save, Simas pasakė, jog nuo 1944 ligi 1974 metų gerai pažinęs priešbolševikinį pagrindį ir išreiškė viltį, kad jis kiek vėliau turės progą spaudoje ar pokalbiuose atskleisti tikrąjį Sov. Sąjungos gyvenimą, o taip pat ir koncentracijos stovyklų paslaptis.

Nesmerkia Amerikos

Nežiūrint jam pačiam prieš ketverius metus padarytų skaudžių nuoskaudų, apie Ameriką jis gerai atsiliopė. Ameriką yra priešingybė Sov. Sąjungai – sakė. „Čia jūs turite visokeriopą laisvę, miekas nedraudžia jums eiti į bažnyčią, melstis Dievui, keliauti, dirbti. Jūs esate laisvi ir likite laisvi. Kovokite dėl savo ir kitų kraštų laisvės ir neleiskite bolševizmui išsiplėsti pasaulyje. Žinokite, kad Kremliaus diktatūros ledai jau pradeda tirpti. Daugiau ištvėrmės, daugiau drąsos. Mes būsime laimėtojai“.

Vienybės stoka

Simas apgailestavo, kad jis, atvykęs į šį kraštą, pajutęs lietuvių tarpe stoką vienybės. Jis, iškėlė į viršų, parodė Nepriklausomos Lietuvos dešimties litų sidabrinę mo-

Simas Kudirka kalba Chicagos lietuviams. Kairėje ALT pirm. dr. K. Bobelis. V. Noreikos nuotrauka

netą, kurios vienoje pusėje yra vytis, kitoje – Vytautas Didysis. „Tai mūsų praeities, iš kurios turim semtis stiprybės, simboliai. Tačiau, pastebėjo Simas, „šios monetos krašte yra įgraviruotas be galo svarbus ir reikšmingas įrašas: „Tautos jėga vienybėje“. Tai šventi žodžiai, kurių visi lietuviai, taigi ir išėiviai neturi pamiršti. Tad būkime vieningi, junkimės su pavergtomis kitomis tautomis, įtraukime į sąjungą Ameriką ir kitus laisvę mylinčius kraštus – drauge su jais kovokime ir melskimės Dievui, kad šio krašto vadai nepadarytų lemtingų klaidų, kad nesuklystų, ir toliau liktų ištikimi laisvės principams, stengdamiesi išlaikyti nepriklausomą šalį, kurioje nėra XX amžiaus pabaigos baudžiavos – kolchozų, suėmimų ir darbo žmogaus uždarbio konfiskavimo“.

Toliau Simas kvietė visus būti budriais ir ištvėrmingais. „Kiekvienas lietuvis turi gerai pažinti savo tautos praeitį, istoriją, savo poetų, rašytojų raštus, mylėti savo tautą ir tautiečius, o asmeniškame gyvenime vadovautis Dešimtimi Dievo įsakymų. Ypatingai nepamirškite tų, kurie gyvena savo tėvynėje. Padėkite jiems per radijo programas ir kitais būdais.“

Atverti konc. stovyklų vartus.

Baigdamas savo žodį, Kudirka dar pasakė: „Vakarų kraštai turi visomis išgalėmis spausti sovietinius rusus, kad jie atidarytų savo šalies sienas, atkeltų koncentracijų stovyklų vartus ir įsileistų tarptautines komisijas spaudos, radijo ir televizijos atstovus. Reikia reikalauti, kad būtų atkasti ir ištirti didieji baisūs kapai, kuriuose palaidota daugybė milijonų nekaltai nužudytų žmonių. Tegul Sovietai parodo savo „taikingumą“, leisdami apžiūrėti Baltijos pakraščius, kurie dabar yra budriai saugomi ir kuriuose yra įrengtos karinės bazės ir atitinkami geležinės uždangos įrengimai.“

„Štai tokia yra bolševikų tikrovė, kurią liudyti aš čia atvykau. Jis pacitavo poeto Adomo Mickevičiaus žodžius, kuriais jis pranašingai įspėjo pasaulį saugotis kylančios ir gruoboniškos Rusijos. „Taigi sekite įvykius, stebėkite, budėkite ir dirbkite. Dievas tepadeda jums“ – baigė Kudirka.“

Klausytojai S. Kudirkos kalbą sutiko labai nuoširdžiais ilgais plojimais, jį ir visus jo šeimos narius apoovanojo gėlėmis, menininkų paveikslais, vėliavomis ir pinigų čekiais. Akademija baigta galin-gai visų dalyvių sugiedotu tautos himnu. (J. Kidykas, SJ)

KLEVELANDE – Simas Kudirka uždega prie paminklo laisvės liepsną. Šalia stovi kleb. kun. Ged. Kijauskas ir Genė Kudirkienė. (Dirvos nuotrauka)

TIESA IR GYVENIMAS

„DIDESNIS UŽ JONĄ“

„Dievas ateina“.

Kalėdos jau arti. O Dievas dar neužbaigė savo „atėjimo“. Jis „eina“ nuolatos mūsų link.

O kas eina jo pasitikti?

„Akli, kurti, raiši, nebyliai“, sako pranašas Izaijas; o Kristus priduria, papildydamas: „raupsuotieji, beturčiai, numirėliai...“ Visa liguistų vilkstinė, be pradžios ir be galo. Tai nuodėmės pasaulis, kuris savyje neturi išsigelbėjimo. O tame pasaulyje – ir aš

„Ar esi tu...?“

Ar tu esi tas žadėtasis Kristus – Atpirkėjas, ar turim susikurti kitą „Kristų“, madingesnį, patogesnį, išgalvotą pagal mūsų madą?

Susitikti su Kristumi. Jį priimti pas save. Ant jo modeliuoti savo gyvenimą – štai „advento“ užduotis.

„Eikit ir praneškite: Aklieji regi...“

Užuot atsakęs „Esu aš“, Kristus nurodo į savo darbus, veiksmus.

Ir kitais kartais evangelijoje primins, kad gyvenimo vertė ne žodžiuose, o veiksmuose. „Ne kas šaukia: Viešpatie, Viešpatie –, o tiksliai kas vykdo mano Tėvo valią, tas įeis į dangaus karalystę“.

Kas mane myli, laikosi mano įsakymų“.

Petras Pakalnis

AMERIKOS DIDVYRIS

Neseniai Havajų salose mirė garsusis JAV lakūnas Karolis Lindbergh, pirmasis perskridęs Atlanto vandenyną ir tapęs tikruoju Amerikos didvyriu. Tiesa, jau prieš jį keturi lakūnai buvo perskridę Atlantą, bet pirmieji buvo sustoję Azorų salose, o kiti Airijoje. Eidamas 25 metus Lindbergas perskrido Atlantą vienas.

Būdamas dar mažas ir pamatęs pirmą kartą lėktuvą, Lindbergas ryšosi tapti lakūnu. Bet visų pirma reikėjo sėsti į mokyklos suolą ir baigti reikiamas studijas. Tačiau aviacija jį taip traukė, kad, pastudijavęs porą metų universitete, jį apleido ir pradėjo mokytis skraidyti. Gavęs aviatoriaus diplomą, jis kvietė skraidyti ūkininkus ir mažų miestų gyventojus, imdamas iš jų 5 dolerius. Paskui jis vežė paštą iš Čikagos į St. Louis miestą. Tai buvo geras pasiruošimas būsimajai kelionei.

Paskaitęs, kad vienas turtingas bankininkas paskyrė 25,000 dolerių premiją pirmajam lakūnui, kuris vienas perskris Atlantą, Lindbergas nutarė rizikuoti. Pa-

„Laimingas, kas nepasipiktins manimi“.

Tikrasis „adventas“ – priimti Kristų, koks jis yra: kokį skelbia Evangelija, kokį pristato Bažnyčia.

Bet ką apie jį nusimano katalikas, kuris gal niekad nė neatvertė evangelijos knygos?

Ko tikėtis iš to, kuris Kristuje

ižvelgia tik sociologą, mintytoją, revoliucionierių, o ne asmeninį išganytoją?

Kas iš tokio krikščionio, kuris gal su pasididžiavimu kalba apie augštą evangelijos doktriną, tačiau nei nemano susitikti su pačiu Kristumi – prisikėlusiu, gyvu, veikiančiu savo sukurtą Bažnyčią?!

Tokie „pasipiktina“ Kristumi ir ... piktina kitus.

„Štai, aš siunčiu pasiuntinį“

Dievas, paprastai, žmogui nekalba tiesioginiai, o per kitus, kurie Šventrašty vadinami pranašais, apaštalais, pasiuntiniais.

Kiekvienas krikščionis yra Dievo „pasiuntinys“, kaip Jonas Krikštytojas, savo „artimui“, būtent kitam žmogui. Štai jo pašaukimas! Ir jo atsakomybė. Jei aš neparuošiu Viešpačiui kelio, jis neateis. Neateis nei pas kaimyną, nei į mano namus, nei pas mane...

Krikščionis yra „pasiuntinys“ ir „pranašas“. Jei toks nėra, tai ne krikščionis, o... „vėjo pučiama nendrė“. Bet nendrė neskirta „Dievo karalystei“, o „ugniai“...

Dievui reikia žmogaus!

Per pasaulį keliauja Dievas. Žmogus tačiau gali pagreitinti jo žingsnius. Arba sulėtinti.

Pasaulyje veikia Dievas. Tačiau žmogumi tapęs Dievas aiškiai įrodo, kad jis nenori apsieiti be žmogaus, kad jis nori veikti per žmogų.

Žmogui reikia Dievo.

Bet ir Dievui reikia žmogaus.

Dievui reikia ir manęs. Štai kodėl jis manęs ieško. Štai kodėl jis ateina. Štai kodėl Kalėdos...

„... didesnis už Joną Krikštytoją“.

Kas? – Ogi, „kad ir mažiausias krikščionis“, jei tik „pildo Dievo valią“, jei tik stengiasi krikščioniškai gyventi. Nes jis ne tik Viešpaties „pasiuntinys“, o paties Kristaus „ir brolio, ir sesuo, ir ... motina“ (Mt 12,50)

„Ir motina?“

Taip, ir motina!

Tai ir aš galiu „pagimdyti Kristų“? Ir pats tapti „Kalėdom“?

Tapti „Kalėdom“ sau – ir kitam?

Tikrai didesnis ir už Joną Krikštytoją!

pg

dedamas jaunų St. Louis miesto biznierių ir susitaukęs 2,000 dolerių, jis užsakė vienoje bendrovėje lėktuvą pagal savo pageidavimus. Lėktuvas susidėjo iš didelio benzino tanko, 2 sparnų, motoro, propelerio ir mažos kabinos su bambuko kėde. Gerbdamas talkininkus, lėktuvą pavadino „St. Louis Dvasia“.

Nelaukdamas geresnio oro, 1927 m. gegužės mėnesį Lindbergas nuskrido į New Yorką, o iš ten leidosi per Atlantą. Kadangi lėktuvas buvo sunkus, Lindbergas nukirpo telefono vielas erodromo gale. Pakilęs nuo žemės, skrido JAV ir Kanados pakraščiu, o paskui per vandenyną, siekdamas Airijos ir Anglijos pietų dalį. Kelionė tęsėsi 33 ir pusę valandos. Vienas JAV žurnalistas ją taip apibūdino. „Šiandien negalima juokauti. Vienas graktus, aukštas, kuklus ir besišypsas amerikietis yra kažkur virš Atlanto, kur joks žmogus dar nediršo skristi“.

Atskridęs virš Paryžiaus, Lindbergas pamatė keistą dalyką. Leisdamasis žemyn pastebėjo didelę minią ir suprato, ką tai reiškia. Mat, Paryžiaus gyventojai grūdosi prie erodromo jį sutikti. Dar nesustojus propeleriai, minia apsupo jo lėktuvą, isteriškai šaukdama, rékdama ir sveikindama Amerikos didvyrį.

Amerikiečiai lieka amerikiečiais ir Lindbergui pradėjo siūlyti keisčiausių dalykų, neturinčių nieko bendro su aviacija. Vieni siūlė milijoną dolerių už filmą, kiti už vaidinimą, dar kiti namus netoli New Yorko ir pan. Kai jis siūsdavo baltinius į skalbyklą, jie negrįždavo savininkui. Kai pasimieruodavo naują skrybėlę, ji dingdavo kaip relikvija. Žurnalistų minia jį sek-

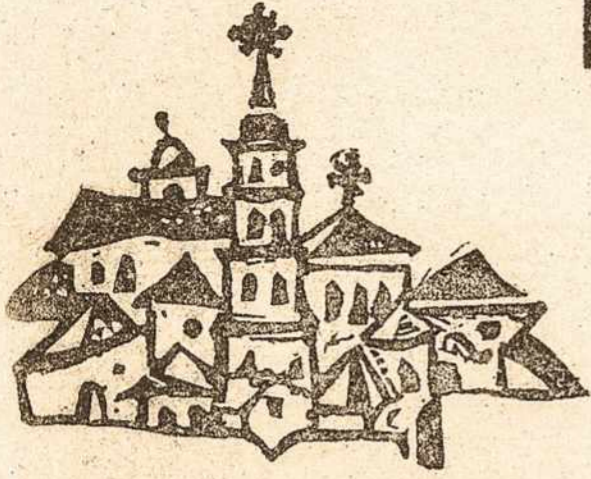
davo dieną ir naktį. Lindbergas, Lindbergas, Lindbergas.

1929 m. Lindbergas vedė turtingo bankininko dukterį, kurią išmokė skraidyti. Ji buvo gera žurnalistė ir sklandžiai aprašydavo keliones su vyru. Deja, tą jaukų šeimos gyvenimą sudrumstė sūnaus pagrobimas, kuris taip pat išgarsino Lindbergą. Sūnus buvo rastas negyvas, o jo grobikas buvo pasmerktas mirti. Bet Lindbergams taip įkyrėjo žurnalistai ir jų sensacingos žinios, kad jie apsigyveno Europoje.

Į JAV Lindbergai grįžo prieš antrąjį pasaulinį karą. Prasidėjus karui, Lindbergas ragino JAV vyriausybę į jį nesivelti. Tas nepatiko prezidentui Rooseweltui ir jis įsakė nepriimti Lindbergo į kariuomenę. Tačiau stojus Japonijai į karą, Lindbergas grįžo į aktyvią tarnybą, pagerino naikintuvus ir pats numušė porą Japonijos lėktuvų.

Pasibaigus karui, Lindbergas susidomėjo raketomis, ir per 15 metų dirbo slaptame JAV raketų dalinyje. Jis parašė knygą apie savo kelionę per Atlantą, kuri tuoju buvo išgraibyta. 1954 m. prezidentas Eisenhower pakėlė jį į brigados generolo laipsnį. Bet Lindbergas vengė viešumos ir jo vardas pateko į spaudą, kada jis pradėjo domėtis atmosferos švarinimu. Atmosferą teršia sprausminiai lėktuvai, ir Lindbergas juos taip kritikavo: „Pamačiau, kad mokslas, kurį garbinau, ir aviacija, kurią mylėjau, žlugdo civilizaciją, kuriai turėtų tarnauti“. Lindbergas mirė vėžio liga. Jo laidotuvės buvo kuklios bet jnašas į aviaciją didelis. Jis buvo ir pasiliks tikru Amerikos didvyriu.

KELIONĖ PO LIETUVA

Kuršių Nerija vadinamas ilgas ir siauras pusiasalis, skiriantis Baltijos jūrą nuo seklių Kuršmarių. Jis tęsiasi iš pietų į šiaurę net 97 kilometrus. Didžiausias pusiasalio plotis nesiekia nė 4 km, o siauriausia vieta – vos 400 m.

Nerija atsirado daugiau kaip prieš 5000 metų iš jūros bangų suplauto ir vėjo sunęsto smėlio. Šimtmečių bėgyje ši siaura sausumos ruoža stichijos jėgos ir nuolat su jomis kovojusio žmogaus proto bei rankų pastangų pavertė reto ir savito grožio kampeliu.

Žinomas vokiečių mokslininkas V. Humboltas, XIX a. pradžioje keliavęs pusiasaliu rašė, kad Kuršių Nerija būtina pamatyti lygiai taip pat, kaip Ispanija arba Italija.

Nuo neatmenamų laikų visa Kuršių nerija buvo apaugusi vėsliais miškais, kurie išliko žmogaus rankų beveik nepaliesti iki pat XVI – XVII amžių. Mat, senieji šio krašto gyventojai – sambiai, prūsai ir kuršiai, būdami pagony, miškus laikė šventais ir todėl jų nekirto. Tačiau nerijai atitekus vokiečių dvarininkams, jos sengirių mediena imta intensyviai naudoti laivų ir įvirtinimų statybai, dervai ir anglims degti. Taigi, jau XVIII a. pabaigoje iš šių miškų mažai kas beliko. Vėjas ir smėlis visą neriją per trumpą laiką pavertė tikra dykuma.

Prieš lakujį smėlį negalėjo atsispirti ne tik kur-ne-kur dar išlikę miško ploteliai, bet ir patys nerijos žvejų kaimai. Kuncų, Lotmiškio, Karbaičių, Agilos ir daugelio kitų kaimų žvejai, negalėdami apsaugoti savo būstų nuo slenkančio smėlio kalnų, turėjo apleisti senąsias

gyvenvietes ir kurtis naujose saugesnėse vietose. Tur būt, dėl to nerija pradėta vadinta Lietuvos Sachara.

Tik nuo XIX a. pradžios imta pamažu, bet atkakliai ir planingai apsodinti kopas smėlio slinkti sulaikancia augmenija. Ypač daug nusipelnė Nidos pašto stoties viršininkas G. Kuvertas, 1825 m. pradėjęs miško želdinimo darbus ties Nida. Vėliau tėvo pramintomis pėdomis pasekė ir sūnus – J. Kuvertas ir kiti. Pagaliau daugiau kaip šimtmetį trukusia kova su stichija laimėjo žmogus. Taigi dabartinis Kuršių nerijos kraštovaizdis, jo paviršius ir augmenija susiformavo palyginti dar visai neseniai – per pastaruosius 200 – 150 metų.

Šiandien Kuršių nerija – valstybės saugomas ir prižiūrimas gamtos draustinis, savotiškas pajūrio parkas. Šiaurinė nerijos dalis (54 km.) dabar priklauso Lietuvai, o pietinė (43 km) Kaliningrado (Karaliaučiaus) sričiai. Nerija visoje šalyje garsėja savo gamtovaizdžiu grožiu, aukščiausiomis Europos pajūrio kopomis, kitur Lietuvoje retai sutinkama augmenija ir gyvūnija.

Nedidelės, bet jaukios nerijos gyvenvietės – Nida, Juodkrantė, Pervalka, Preila, Smiltynė, išsaugojo nemažai savitų, šio krašto žvejų sodyboms būdingų etnografinę-istorinę vertę turinčių statinių. Kai kurios nerijos vietos yra susijusios su įžymių žmonių – šio krašto mokslininko ir poeto Liudviko Rėzos ir žinomo vokiečių rašytojo Tomo Mano gyvenimu ir kūryba.

Kuršių nerija – tai poilsiautojų, turistų, žūklės ir vandens sporto mėgėjų mėlami lankomas Baltijos pajūrio kampelis, ir kiekvienas, kuriam kada nors čia teko pabuvooti – nerija išiminė kaip naujų atradimų didelių išpūdžių ir malonių pergyvenimų kraštas.

III PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

MEMÓRIAS DE UM VELHO

CONGRESSISTA

(3)

O critério adotado pelo exército foi o seguinte: os universitários que eram aprovados nos exames, ficavam isentos do serviço militar, ao passo que os que não conseguiam notas suficientes para a aprovação, eram convocados. A maioria dos convocados foi para o sul da Ásia. Muitos dos nossos colegas arriscaram a própria vida por um ideal - o congresso - que, mais tarde, transformou-se num fato consumado e que trouxe grande alegria para a comunidade lituana.

Ficávamos atentos às notícias transmitidas pelo rádio e pela TV e, dentre as muitas notícias tristes que ouvíamos, uma delas deixou-nos profundamente chocados: um jovem lituano, juntamente com 21 companheiros, fora cercado na selva, por uma emboscada preparada pelos norte-vietnamitas. Ele foi o único sobrevivente e passou 65 dias perdido na selva, até que finalmente, ao cabo desses dias, conseguiu juntar-se a uma unidade de tropas americanas.

Mesmo com todos estes impedimentos, o congresso lituano não fracassou. Espero que os colaboradores do III

R A M O V Ę

CALENDÁRIO DE NOSSAS

PRÓXIMAS ATIVIDADES

15-12 - 74 – Festa de Natal dos funcionários da Ultragaz, 15:30 no ginásio de Pacaembu.

22 - 12 - 74 – Festa de Natal dos grupos: Eglutė, Rūtelė, Vienybė, na Ramovė, mais ou menos às 15 hs, com Missa, cantos, danças, apresentações, etc., com os familiares.

Congresso possam ter uma disposição suficiente (não no sentido de sacrificarem o seu futuro), mas por algo íntimo e que será de grande mérito para a comunidade lituana.

O título „Memórias de um velho congressista” foi escolhido, pois desde o término do I Congresso, o tempo não consegui apagar as profundas experiências pelas quais passamos.

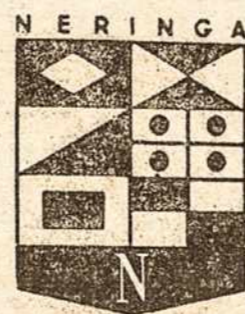
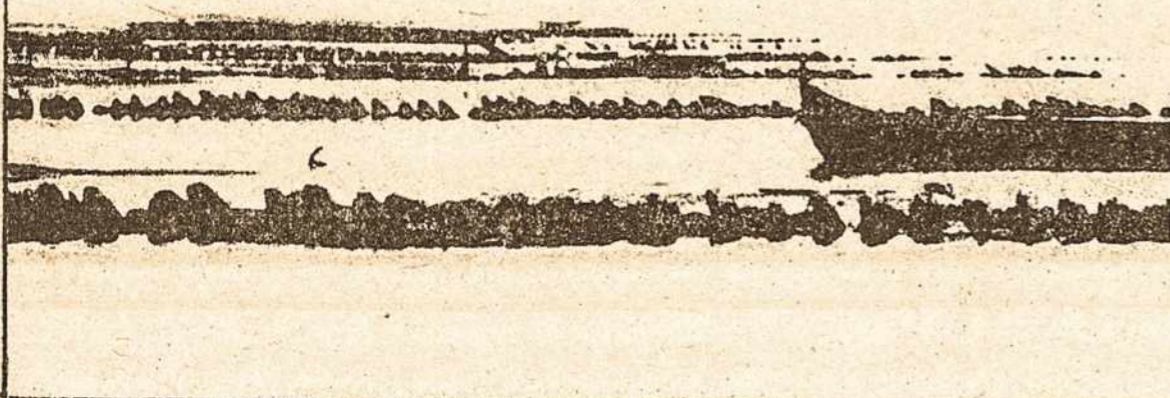
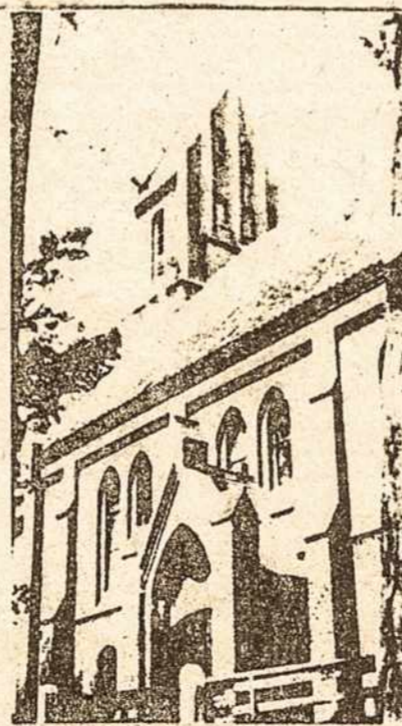
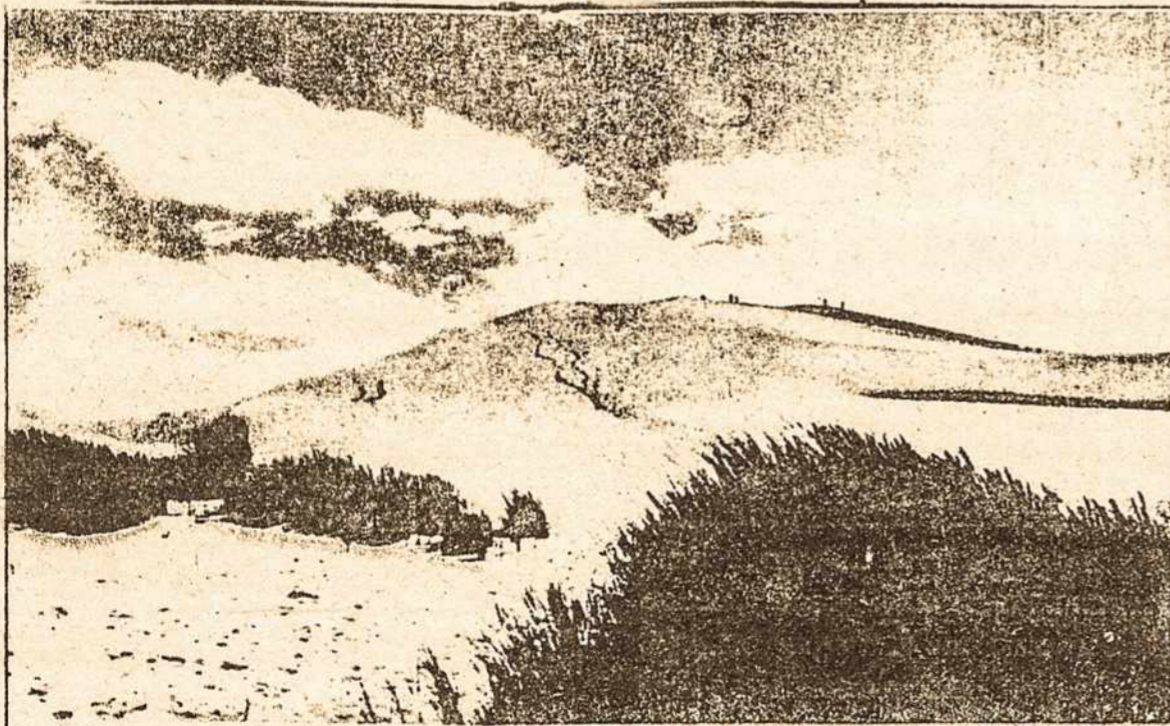
Retornando de Cleveland, com destino a Boston ficamos sabendo que um amigo nosso, muito ativo entre os „ateitininkai”, juntamente com uma equipe do congresso, foram atropelados em uma via expressa, falecendo instantaneamente. A partir deste dia, resolvemos fazer tudo em grupo de dois: comunicar as informações, decisões e trabalhar de maneira que, nenhum fizesse ou soubesse algo isoladamente. Felizmente não houve mais tragédias, e este método de trabalho por revezamento proporcionou-nos um tempo maior para o descanso.

Em 69, Algis Zaparackas e eu, resolvemos fazer uma viagem pela Europa. Em Luxemburgo, ele comprou um VW e, com ele, rodamos 7.000 quilômetros em apenas cinco semanas, visitando mais de dez países. Estivemos inclusive no sul da Alemanha, onde visitamos o campo de refugiados, onde moramos quando crianças.

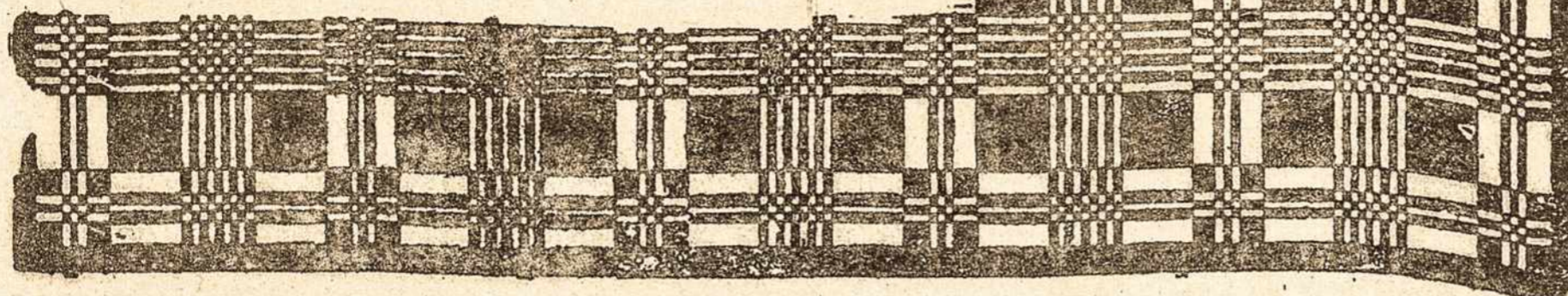
Dos 37 dias de viagem dormimos em hotéis apenas três vezes: a primeira logo após a chegada a Luxemburgo, na Holanda, onde não conseguimos achar uma família lituana que estivesse em casa, e a outra em Paris, pois quando chegamos já era muito tarde. Nos demais dias ficamos hospedados em casas de famílias lituanas conhecidas ou mesmo desconhecidas. Não foi por causa do dinheiro e nem pela dificuldade que tínhamos em não entender um idioma estrangeiro que ficamos em casas de famílias lituanas, mas sim, para preservarmos a amizade que iniciamos durante o congresso. Desta maneira, as famílias também retribuam a hospitalidade que foi dada aos seus membros, quando estes participaram do Congresso e estiveram hospedados em nossas casas. Foi, pode-se dizer, um intercâmbio de amizade.

Kas yra Kongreso atstovai, apie kuriuos vis rašoma?

– Antrajam Kongresui 1972 metais JAV-se kiekvienas kraštas išrinko nustatytą skaičių jaunuoliu tarp 18 ir 30 metų, kurie būtų kaip seimo, senato ar kongreso atstovai. Šių buvo 250 iš 14 kraštų. Jiems, išrinktiems krašto atstovams, buvo ypatingos nuolaidos Kongreso renginiuose, taip pat nemokėjo nieko už studijų savaitę Kent universitete. Tik atstovai galėjo dalyvauti JK studijų savaitėje. Rinkti krašto atstovai taip pat sudaro Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos „seima” ar suvažiavimą.

MŪSŲ LIETUVA ||| lažiesiems

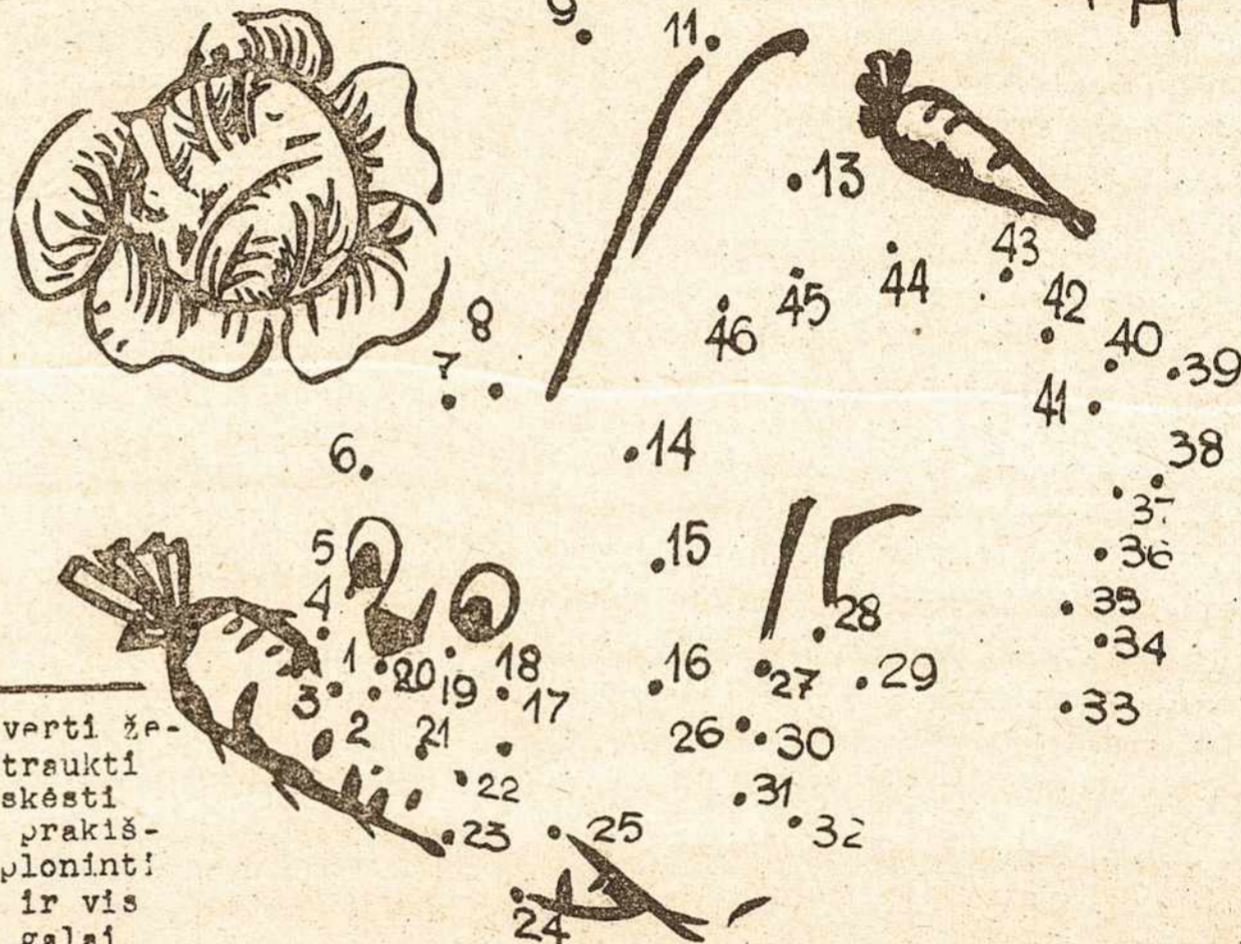
MISLĖS

Vilius LAUŽIKAS

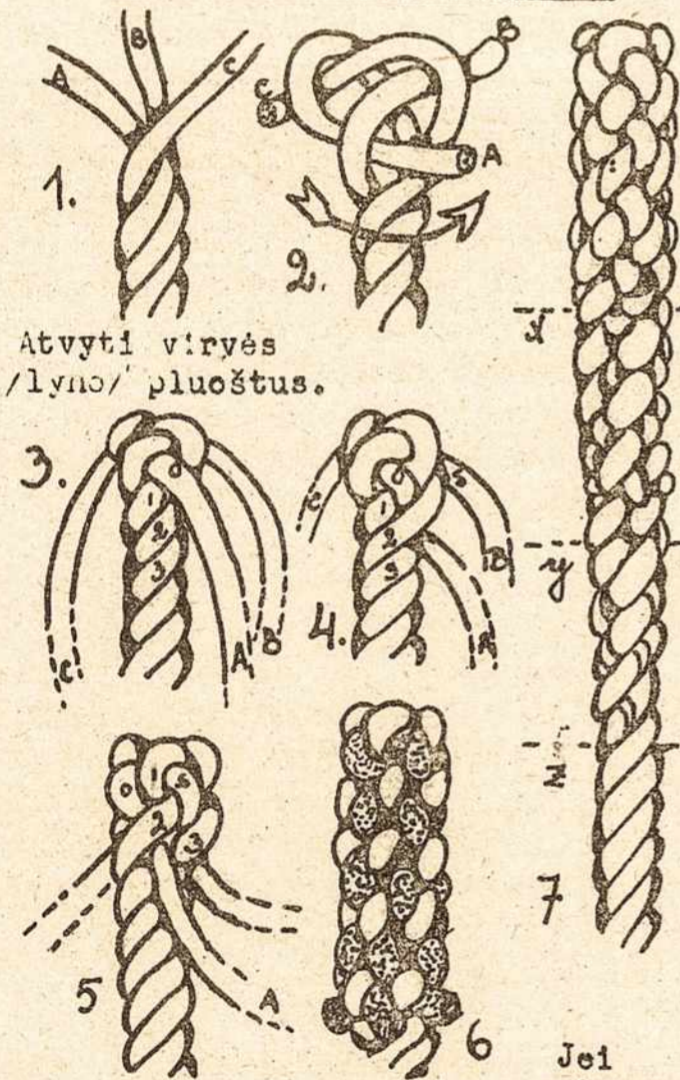
Margas kalvis
Girioj tuksi
Medžio liemenį snapu:
- Kirminėli.
Nepaspruksi,
Nepalysi po lapu! —
Kirminėliai slėpūnėliai
Bus kalviukams pusrytėliai.
[sluog]

Žiburėliai mirga,
Žiburėliai šviečia,
Vaikučius kasvakar
Patalėlin kviečia
Bet, išaušus rytui,
Merkiasi ir gęsta, —
Spinduliuos saulutės
Jie visi paskęsta.
[žvaigždės]

SUIJUNKITE TASKUS

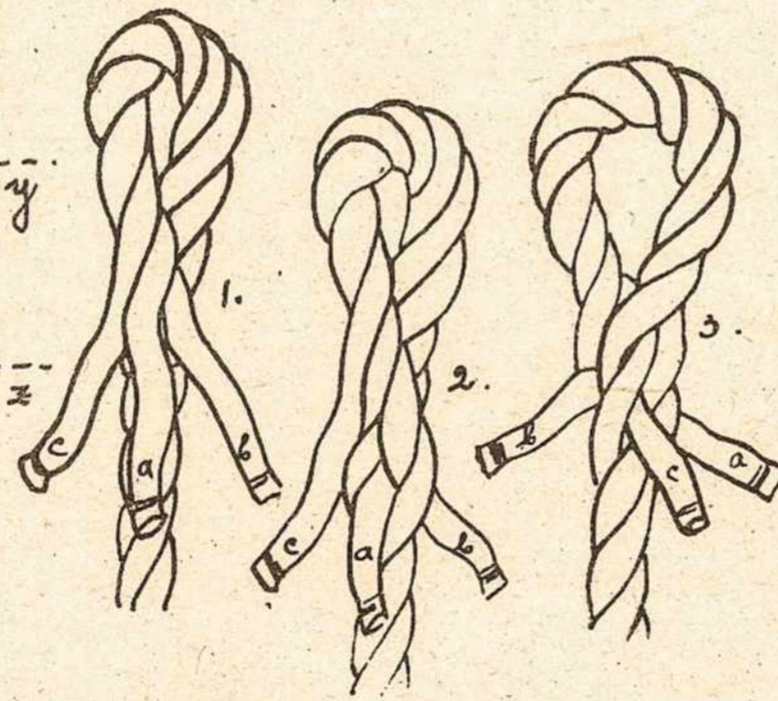
Kaip atpinti virvės gale?

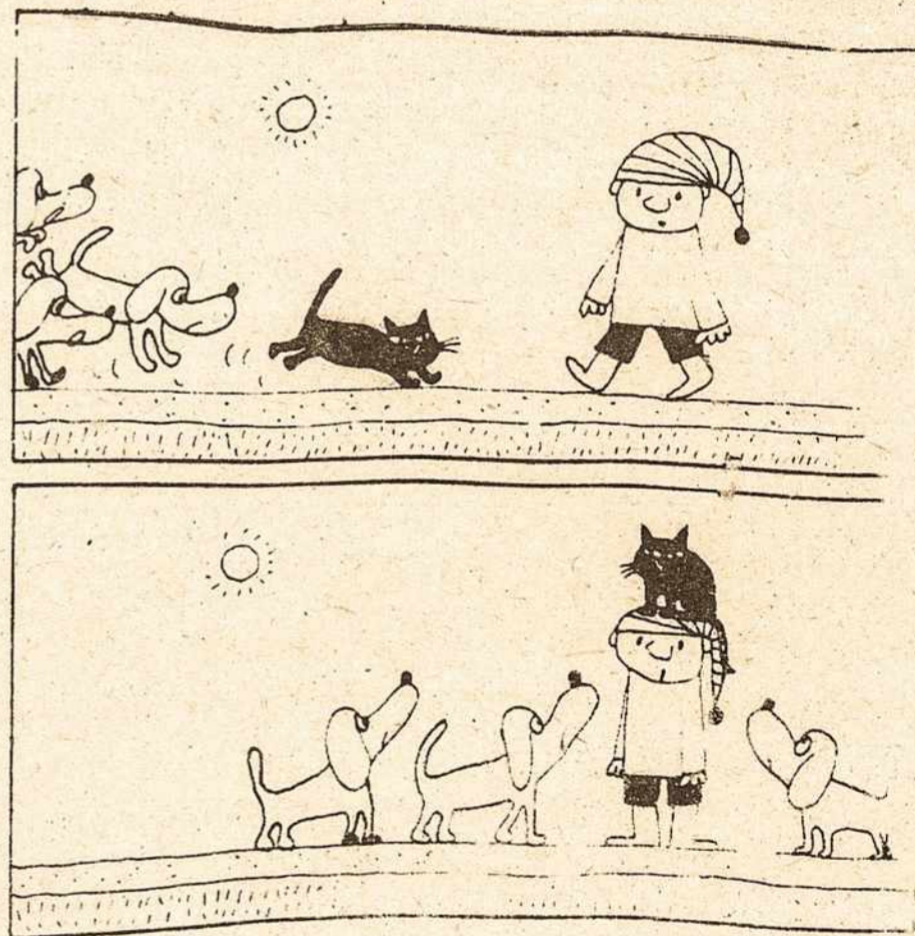
Atvyti virvės /lyno/ pluoštus.

Pluoštus atlenkus praverti žemyn /2/. Suveržti ir įtraukti ligi atvijimo /3/. Praskęsti pluoštus žemiau ir vis prakišti galus /4/. Pradėti ploninti galus /5/. Verti žemyn ir vis ploninti /6/. Atvežti galai ploninami /7/: x - 1/3, y - 2/3 ir z - galiukai paslepiami.

KAIP ATPINTI KILPĄ VIRVĖS GALE?

Jei virvės galo atpynimą gerai išmokai, tai visai lengvai galėsi tokiu pat būdu atpinti kilpą virvės gale. Pabandyk!

IRUTĖ IR KESTUTIS

D. BASTYS

Literatūra * Dailė * Mokslas

ANTANAS STRAZDAS PRO BAUDŽIAVOS GROTA

Kunigas Antanas Strazdas buvo baudžios dainius. Jo dainose ir 'dainuškose' amžiams išliko varginčio, beviltiškojo lietuvių baudžiauninko siela. Todėl, atrodytu, sovietinės okupacijos tendencijomis A. Strazdo raštai turėtų tapti 'klasikinės kovos' įrankiu. Sovietinės leidyklos turėtų džiaugtis, kad prieš 160 metų lietuvis poetas skelbė antagoniškumą dvarų sistemai. O tačiau taip nėra. Antanas Strazdas yra įtartinas, nepatikimas ir nūdienos dvarų kolūkių sistemai. Strazdas buvo dvarų sistemos priešas, baudžiauninko užtarėjas, bet kartu jis buvo religijos žmogus, jis buvo patriotas lietuvis skaisčiaja tos sąvokos prasme.

Jeigu jis giedojo:

*Vienoj pusėj slėkta,
Kitoj pusėj dvaras,
Tu nežinai Dominykai,
Kas ant tavęs baras...*

Jis dėstė:

*Nešėslivi mes berneliai,
Kur mes pasidėsma,
Nuo maskolių prakeiktųjų,
Kur mes beišbėgsma?*

Ir pagaliau:

*Suklaupę meldžiam, Jėzau
saldžiausis,
Maldas prīmki mūsų karščiausias.
Mus išmokinki Dievą pažinti
Pildyt jo vaką ir jį garbinti.*

Pernai sukako 210 metų nuo A. Strazdo gimimo ir 140 metų nuo jo mirties. Šiais metais sukako 160 metų nuo jo svarbiausiojo rinkinio 'Giesmies Swietiszkas ir Szwintas' pasirodymo.

A. Strazdo kūrybos pasaulis didelis ir platus. Jo asmenybė nepakartojamo originalumo, kur sueina daugelis kontrastiškų elementų, buities aplinkoje trykšte tryškęs lyrizmas, sarkazmas, groteskinis anekdotiškumas. Kiekviena tauta privalo pavydėti lietuviams A. Strazdo turtingumo kultūros istorijoje.

Dailaus rašto žmonės (J. Petrusis ir J. Plačenis) gavino A. Strazdelį fiction pasaulyje. Mokslo žmonės (V. Maciūnas ir Vc. Biržiška) tyrinėjo A. Strazdo paliki-

ST. PERMINAS

mą. Daug įvairios mokslinės bei publicistinės reikšmės rašinių nuolatos matyti šiapus ir anapus periodikoje. A. Strazdo poveikis visad gyvas dailėje, skulptūroje.

Tad, atrodo, šiais, beveik jubiliejiniais, metais dera išleisti 'pilną Strazdelį': kelių tomų jo raštus, jo leksikografinį žodyną, bibliografinį apie jį žodyną, atskiras studijas, aiškinančias jo vietą mūsų literatūros kontekste. Tai viskas pavaldū Vilniaus universiteto iniciatyvai. Šie metai gali būti nauju A. Strazdelio renesansu...

Tačiau gerais norais ir pragaras grįstas. Šiais metais vilniškė 'Vaga' išleido Antano Strazdelio 'Giesmę apie siratas'. Tai Antano Strazdo plačiosios kūrybos fragmentėlis. Ta yra tam tikra pasigailėjimo aukelė Antano Strazdo kūrybos platumai.

Toks leidinys yra perkūnsargis Strazdo jubiliejaus minėjimo nuotaikoms. Leidinyje idėta medžiaga pristato poeto kunigo konfliktus su jo vyresnybe. Čia skundai, pareiškimai. Tuo tarpu – tai tikrai dalis Antano Strazdelio. Faktinė jo gyvenimo medžiaga tinka jo biografijai, kišti tą medžiagą prie jo kūrybos fragmento nėra logiška. Tad šio keistos formos leidinio redaktoriai, V. Vanagas ir redakcinė komisija, 'tariasi' sudėję autentiškus dalykus. Kiti dalykai esą reikalingi tyrimų, aiškinimų, studijinio užbaigimo. Šis atsargus manevras atsiduoda politiniais-ideologiniais kvapais: galima apdairiai pasielgti – ir vilkas sotus, ir ožka sveika.

Tad jubiliejiniais Antano Strazdo metais pasirodė jo 'Giesmė apie siratas'. Ar šitaip dvejojančiai kalbame apie šį leidinį mes, tokie iš-eiviškai-įtarūs, tokie neprieteliški vilniškės cenzūros tradicijoms? Visai ne! Tuo leidiniu esame nustebę. Puiku, kad ir tokį išleido žmonės. Bet, štai, žinomas poetas Antanas Miškinis, gavęs leidinį įvertinti, tvirtina: "sklaidai knygą ir susimąs-

tai, kai ką nori atspėti, nesgi rašyta poeto biografija lyg nebaigta, su plyšiais" (Literatūra ir Menas).

Planuota išleisti pilną Strazdą, bet čia tų 'plyšių' daugiau, kaip kad sveikos vietos. Poeto patriotiniai pareiškimai, 'maskolių' tvarkos smerkimas, religiniai motyvai... Dėl tų 'plyšių' Strazdas yra vienas iš kiečiausių lietuvių literatūros ažuolų, kuri neįmanoma nuobliuoti pagal sovietinį trafaretą. Tikrai galima galvoti, kad A. Strazdas niekad neturės tarybinio režimo sąlygose išsamaus savo raštų rinkinio. Ta gi giesmė 'Pulkim ant kelių' nebus į rinkinį idėta, vis liks 'autentiškumo' nustatymo stadijoje! Jeigu drįstama šitaip elgtis su Maironio rinkiniu, kur 'autentiškumo' klausimų nėra, lengva kryžiuoti Strazdo kūrybą 'autentiškumo' ar 'neautentiškumo' problemomis.

Prašyte prašosi atmintin mūsų literatūroje nemirtingi poeto posmai:

*-- Nebeilgos jau adynos,
Aš jums tas nešu navynas:
Jau prikalta yr daug pieno,
Nebetoli jau ta diena,
Kai iš jų neliks nė vieno...*

Arba:

*Dieną gaudu, naktį riša,
Smarkiai kotavoja...*

Strazdelis

Šios nuobryos iš poeto kūrybinės visumos rodo jo nepaprastą revoliucingumą. To revoliucingumo pagrindas – tautinė sąmonė. Atsigrižus į Strazdo meto bendrą istorinę panoramą, galime tvirtai tarti, kad poetas genialiai suvokė plačią politinę aplinką. Juk tai buvo laikas toli prieš 1831 metų sąmyšius. Karingai kategoriškus pareiškimus reikėjo bazuoti įsitikinimu. Tokį įsitikinimą teikė pramatomas, ne patyrimas. Ši istorinės perspektyvos pramatomą vadiname genialumu.

Nūdienos tendencijose norima parodyti poetą kaip baudžiauninko aplinkos dainių, satyrą, paguodos teikėją.

Ateities pramatomas momentas dabar sovietuose glo-

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

ISPŪDŽIAI IŠ SIBIRO

Stefanija Rūkienė

TREMTINYS IR ŠUO

Oras kasdien eina vis šaltesn. Žemė apdengta storu sniego sluoksniu ir vis dar jo prideda daugiau. Visa miela žiemužė čia nebūna jokio atlydžio. Medžiai pasidabinę baltomis kepurėmis ir apkibę snieginėmis žvaigždutėmis, kaip laisvojo pasaulio kalėdinės eg-lutės. Vai, kaip šalta. Kur dabar pasislėpusi mažytė taigos paukštytė kedrovka ir kaip ji nesušala? Burundukui geriau, nes jo kailiniukai šilti. Jis išpuvusiame medyje turi gilią drevelį ir didelę, minkštą uodegytę apsi-kloti.

Gerai, kad turiu šiltus veltinius. Be jų dabar būtų tikra prapultis. Gyvenant svetimo-se ir mažai pažįstamo-se šalyse, naujo gyvenimo gudrybių reikia mokytis iš vietinių žmonių. Viena jau sena moterėlė man patarė būtinai nusipirkti ar išsimainyti veltinius.

Reikia įsigyti ir rogutes, nes noriu susimalti savo rugius. Iki šio! negalėjau susimalti, nes mūsų kaime nėra malūno, o iki artimiausio malūno dvidešimt kilometrų. Esu jau gerokai nusilpusi ir ant pečių j malūną rugių nenusinešiu. Tie mano rugiai man labai didelis turtas. Juos turėdama pasiguo-džiu ir jaučiuosi turtinga. Labai keista, kad tokiame sunkiame gyvenime ir nepritekliuose negaila Lietuvoje paliktų gėrybių, nors esu apdriskusi ir nuolat alkana. Visada mintyse tik palikta mažytė dukrelė ir vyras. Labai noriu, kad jie išliktų gyvi. Kartais pagalvoju ir apie likusį šunelį Murzių. Gynė jis mane areštuojant, negailestingai puolė enka-vedistus ir jų vadovus, kurie nurodinėjo tremiamųjų buveines. Rūpi man prisirišusio prie manęs gyvulėlio likimas.

rifikuojamas A. Puškino kūryboje. Puškinas priker-giamas prie marksistinės ideologijos kuinų. Jis tvirtina ma, apgiedojo 1822-32 metais sovietinės santvarkos 'palaimą'. Sovietinių sąlygų sambėgoje A. Puškinas rastų sau vietą ir mirtį Urd-murdijos stovyklose. Ten pat rastų sau pražūtį ir mūsų Strazdelis. Patriotas - tautininkas, religininkas, maištautojas, moralusis svieto lygintojas – Strazdas ir dabar įtartinas, pavojingas, tikrai po pedantiškų marksistinių studijų rodomas viešumai savo kūrybos fragmentėliu.

Tuo tarpu išeivija, nors ir nedisponuoja archyvais, turi puikias sąlygas kalbėti apie šį mūsų literatūros genijų jo sukaktuvinius metais. („Dirva“)

DIDŽIAI GERBIAMAS PUSIAU – PILIETIS

Arnoldo Felmano veikalas apie Brazilijoje įpiliētintuosius

(Arnoldo Felmanas, SUA EXCELÊNCIA. MEIO-CIDADÃO, Editora Cupolo São Paulo, Brazilija. 1974. Kaina 20 kr. (3 dol.) (215 psl.). Įvadas Brazilijos Rašytojų draugijos nario Menotti del Picchia.)

Lietuvos Nepriklausomybės dvidešimtmečio proga Lietuvos konsulate São Paulo D.L.K. Gediminio ordina konsulas prisegė Arnoldui Felmanui, 1906 metais Kaune gimusiam ir 1928 metais į Braziliją atvykusiam piliečiui, kuris šiandien yra pramonininkas, plačiau pažįstamas prekybos ir valdžios įstaigose. Savo - ir kartu Brazilijos imigranto - kelione Felmanas vaizdžiai, labai sklandžiai ir įdomiai atpasakoja portugalų kalba knygoje „Sua Excelência... Meio cidadão“ (Didžiai Gerbiamas... pusiau pilietis).

Baigęs Prancūzijoje teisės mokslus, Kauno gatvėje išgirdo propagandą apie imigraciją Brazilijon, ir jau kelionėje laivu tapo bendrakeleiviu ir leituvių vertėju bei vadovu. Įstojęs į nejudamojo turto bendrovę, iš karto ieškojo priemonių imigrantams surasti tinkamas gyvenamąsias sąlygas. Iš to išaugo tiesiog aistra kovoti už Brazilijos natūralizuotų piliečių teises, kurios ypatingai nuo 1938 metų žymiai skyrėsi nuo gimusiųjų brazilų teisių. Felmanas paaiškina jau paskutiniuose knygos skyriuose, kad jo gyvenimo ir šios knygos tikslas yra remti naujuosius piliečius ir tuo pačiu puoselėti meilę bei pagarbą Brazilijai.

Bet kodėl tas klausimas iškilo? Savais ir kitų žodžiais įrodo, kad Brazilijos pilietybę priėmęs svetimšalis praktiškai lieka svetimšalis, „susidėjęs, bet be moterystės“, atsisakęs senosios savo tėvynės ir likęs be naujosios, kadangi natūralizuotajam suteikiamos teisės tik pusiau, o tai yra teisinė klaida. Įpiliētintas gyventojas lieka pusiau-pilietis, nors Brazilija yra kraštas, kuriame imigracija yra priimta šalies žymė. Šiuos teigimus paremia labai stipriai trys priedai: São Paulo, universiteto teisės prof. Silvio Rodrigues, buvusio Advokatų instituto pirmininko João de Oliveira Filho, ir imigranto filosofo Vilem Flušser kalbos bei pasisakymai.

Felmanas moka skaitytoją privesti prie dėsnių, kurį pats nevisada išdėsto. Kelis kartus apibūdina Brazilijos socialinę, ekonominę sistemą, kuri keturis šimtus metų laikėsi patriarchalinės tvarkos, ir kurią kaip tik industrializacijos metu nuversti padėjo imigrantai. Ir pati kiekiausia ironija yra, kad imigrantas, įvesdamas Braziliją į pramonės amžių, ypatingai po 1930 metų, padeda suteikti kraštui ekonominę nepriklausomybę, kai tuo pačiu metu jam neigiamos pagrindinės žmogaus teisės pilietybės srityje. Užtat ir knygą pradeda duodamas davinius iš pramonininkų tautybės:

1962 metais statistika rodo, kad industrialai (kuriuos jis skiria nuo kapitalistų ir nuo paprastų administratorių) iki trečios kartos sudaro 84,3 nuošimčius visų pramonininkų Brazilijoje, o senųjų brazilų šioje klasėje esan-

ma tik 15,7 proc; imigrantai pirmoji karta - 49,5 proc, antroji karta 23,5 proc, trečioji - 11,3 proc. grynai vietiniai - 15,7 proc. Didžiausiam Pietų Amerikos pramonės centre - São Paule, šis imigrantų įnašas ypatingai jaučiamas. Brazilą skaitytoją Felmanas nurašina, sakydamas, kad užsieniečio įnašas nėra jo didesnio išsilavinimo ar protingumo išdava, bet kad pasitaikė tokia istorinė - socialinė evoliucijos kelyje proga. Kiek aiškiau priede išsireiškia iš Čekoslovakijos žydų kilmės filosofas, taip pat kaip ir autorius didis Brazilijos šalininkas, sakydamas, kad vietinis brazilas artimiau išgyvena krašto tikrovę, o imigrantas gali geriau tą padėti pakeisti, kadangi jis pažįsta kitus modelius ir pavyzdžius, kurie skiriasi nuo senoviškos kolonialinės sistemos, pasilikusios ir po Nepriklausomybės paskelbimo 1822 metais.

Įdomiausias skyrius liečia pačias įpiliētintų teises. Iš imperijos respublika virtusio krašto 1891 metų konstitucija natūralizuotiems užtikrina visas teises, išskyrus, kaip ir JAV-se, tapti prezidentu ar viceprezidentu. Po Pirmojo pasaulinio karo valdiškoje aplinkoje pradėjo dygti nacionalizmas, nukrypęs nuo patriotiškumo, kuris įtarinėjo kitataučius, kaip kokius šnipus. Nuo 1938 metų iki 1946 metų konstitucijos griežtėjo įstatymai, kurie po 1959 metų iki šių laikų pamažu atleidžiami, suteikiant vis daugiau lygybės vieniems ir kitiems piliečiams, kad ir po nustatyto metų skaičiaus pilietybę gavus. Bet knyga baigiama ryžtingai viltimi, kad ir tu kraštutinių P. Amerikoje jei ne visame pasaulyje neteisėsių įstatymų likučiai bus visai panaikinti, tepalikant gimusiems piliečiams teisę prezidentūros atžvilgiu.

Pokarinės konstitucijos dvasia privati klubai, kaip São Paulo arklių lenktynių draugija, pratęsdami daugelėčiau, negu numatė konstitucija. Bet Felmanas pabrėžia, kad pati brazilų tauta visuomet užsieniečius priimdavo ir priima pilnai, be diskriminacijos, kuri pažymėjo nuo liaudies atsiskyrusią valdžią. Pavyzdžiui, 1946 m. dokumentas natūralizuotiems piliečiams draudžia ne tik tapti prezidentu, seimo bei senato federaliniais atstovais (kurie eventualiai prezidentą pavaduoti galėtų), bet ir teisėjais (nors gali būti prisaukintais teismuose), kariuomenės kapelionais (nors gali būti atsargos karininkais), atsakingais už periodinę spaudą bei jos platintojais, kaimo mokyklos vedėjais ir pradžios mokyklos mokytojais. Draudžiama kitur gimusiems Brazilijos piliečiams vesti diplomatinės tarnybos narius, būti kooperatyvų valdybose, dėstyti portugalų kalbą, Brazilijos geografiją ar istoriją, būti savininkais ar vedėjais susižinojimo priemonių įmonėse, būti lėktuvų tarnautojais, užsiimti bet kokių darbų jūros, ežerų ar upių laivuose.

Felmano ilgametę kovą palaikę seimo atstovai ir kiti valdžios pareigūnai nuolat cituoja kitus įstatymus, kurie dalyvavimą kai kuriose srityse riboja santykiu: 75 proc. gimę brazilai, 25 proc. užsieniečiai ir natūralizuoti piliečiai. Pavyzdžiui, sudaryti daugiau kaip tą nuošimtį laivų įgulos, arba gyvenančių 150 km. nuo valstybės sienų arba būti įmonių vedėjais 150 km. nuo sienos.

Iš profesijos dar išskiriant chemikai: tik gimę brazilai gali užsienyje gautus diplomus pristatyti pripažinimui šiame krašte.

Lietuviui skaitytojui būtų gal įdomu sužinoti daugiau. Autorius pamini tarp 1946 m. konstitucijos 54-ųjų teisių, paneigtų kitur gimusiems Brazilijos piliečiams, kad bet kokia meninė programa privalo turėti kūrinių, parašytų Brazilijoje gimusių muzikų, dramaturgų ir t.t. Iš gyvų liudininkų žinome, kad II karo metu buvo draudžiama telefonu, gatvėje, autobuse kalbėti svetimomis kalbomis; buvo uždrausta prez. Getulio Vargas valdžios užsieniečių draugijų nariais priimti Brazilijoje gimusiąją antrąją ir tolimesnes kartas, kad tokios organizacijos greičiau išmirtų; neleista periodinė spauda kitomis kalbomis. Kiekvienas Brazilijoje gyvenęs lietuviškos dvasios asmuo arba lankytojas iš kitur gali akivaizdžiai matyti tokios oficialios laikysenos, kad jau ir panaikintos, pasekmes lietuviškose nuotaikose, veikloje, net gal ir savigarboje. Autorius apie tai nekalba, ribodamasis daugiau teisiniais ir pramonės klausimais.

Savo laimėjimus arba pastangas atskirai atpasakoje skyriuose, kurių tik vienas - apie São Paulo universiteto kūrimą - liečia įvyki, kuriame pats Felmanas nedalyvavo, išskyrus kaip studentas. Visi kiti pavyzdžiai buvusį Lietuvos pilietį kukliai bet aiškiai parodo vedamojoje vietoje, visai be pagyrų, bet kaip vieno imigranto nueitą kelią.

Štai beveik humoristiniai atpasakoja metų aliejaus eksportą 1939 metais, kai Brazilija tapo vienintelė šalė (Kinijai ir Japonijai pradėjus kariauti), kuri aliejų eksportavo. Neturėdami jokio statistinio pagrindo, brazilai augintojai prašė ir apskaičiavo nerealias kainas, vėliau sukniubdami po milžiniško derliaus iššauktomis mažomis kainomis. Felmanas, nujausdamas krizę, savo supirktą metų aliejų pardavė akiai pasisekimu tikinčiam brazilui, kad šis iš nuostolių išmokyti apie ekonominių tyrimų bei statistikos darba". Autorius isteigė pirmą Ekonominių tyrimų institutą ir buvo jo direktoriumi daug metų, patarnaudamas vietinei ir užsieniečiai pramonei.

Jo pastangomis Bostono universitete ptof. Maurice Halperin įvedė specialų kursą apie Braziliją, kurį lankė visa eilė prekybininkų ir diplomatų, o São Paulo valstijos gubernatorių prikalbino padovanoti vieną geriausių knygynų brazilų studijų srityje.

Nuo 1938 metų Felmanas bandė praveisti liaudžiui namų finansavimo sistema - rotatyvinį kreditą. Kolonialinės galvosenos valdžia ir pati bankų sistema nepriėmė jo minčių, ir tik 1964 metais federalinė valdžia tokią tvarką plačiai įvedė, gan panašią į JAV-se veikiančius metodus kuriuos Felmanas daugelyje kelionių ir ekonomijos-studijose Columbia universitete 1948 metais tyrė. São Paule įkūrė įvairiausias miesto, sritis, kurių dalyje gyvena daug lietuvių, kad net gyventojai pradėjo jį vadinti „neturtingųjų krikšto tėvu". Tais pačiais metais vedė derybas su Rockefellerio Fundacija, 1953 metais dalyvavo Liaudies Namų studijų komisijoje, 1956 m. Bogotoje atstovas pirmame tarpamerikiniame apgyvendinimo klausimu suvažiavime.

Knygoje aprašome laikotarpyje São Paulis iš 800.000 gyventojų miesto 1928 m. išaugo į tris milijonus 1956 m., o dabar, be priemiesčių, iki septynių. Kaip tik tarpkarinio laikotarpio dvarininkai tikėjosi pigios ir paklusnios darbo jėgos ūkiams, pageidaudami lotynų kilmės imigrantų, o atvykę iš kitų kraštų, įskaitant apie 40.000 Lietuvos piliečių, juos nuvylė, nes tokia patriarchalinei, beveik vergijos feudalinei sistemai nebuvo tikė, ir greit išbėgo į miestus, kur ir davė paspirtį pramonei, iki to laiko ribotai XIXa. įsteigtomis italų audyklomis.

Siekdamas žmogaus teisių įgyvendinimo, papasakoja savo vaidmenį ir „baltųjų vergių" prekyboje São Paulo mieste, kuri prievarta išnaudojo asmenis. Vėliau kandidatavo Darbininkų partijai į valstijos seimą, ir teismas jo kandidatūrą atmetė. Vyriausias teismas tik po ketverių metų pripažino natūralizuoto piliečio teisę būti kandidatu į valstijų atstovus. (O senoje 1891 konstitucijoje net tikri užsieniečiai galėjo būti miestų valdybose).

1961 metais São Paulis suteikė jam Garbės Piliečio titulą. Iškilnių proga pasinaudodamas, pats ir per draugus tęsia kovą už lygias teises visiems piliečiams.

1951 m. įsteigė Sąjungą už natūralizuotų piliečių teises ir jai vadovauja iki šių dienų. 1952-1956 m. buvo išdininku, nuo 1956 pirmuninku São Paulo skyriaus prie Jungtinių Tautų nevaldiškų vienetų organizacijos, praveddamas ne tik JT vėjus, pavyzdžiui, UNICEF kalėdinių atvirukų, bet ir vietoje skiepi-mo, sveikatos, menininkų ir kitus sąjūdžius, vis puoselėdamas JT mintų brazilų tarpe ir per įstaigą suteikdamas 11 pageidaujamų ekonominių, socialinių ir kitų žinių.

Dar tenka paminėti vieną smulkią, kuri liečia dabar spaudoje garsinama „Brazilijos modelį" ekonominėje srityje, tai yra, valiutos realų vertinimą. Felmanas teigia, kad jo pradėta mintis nejudamojo turto srityje, iš pradžių visai nepriimta valdžios sferose, galų gale, aišku, ir su kitų parama, perėjo į lemiančią federalinės valdžios politiką.

Kol infliacija buvo apie 20 proc. per metus, nebuvo tiek jaučiama, kad vidutinės ir žemesniųjų luomų santaupos mažėja. Bet net ir nejudamame turte sudėti pinigai praradavo savo tikrą vertę, ypatingai, kai infliacija pakilo daug smarkiau. Felmanas sugalvojo išgelbėti vieną didelį banką, siūlydamas jam parduoti turimas žemes vidutinei ir žemesnėms klasėms, su 6 proc. palūkanomis per metus, kuriuos pirkėjas galėjo atsiimti su visais įnašais, išmokėjęs 50 proc. visos sumos, jeigu to pageidautų. Tuo būdu ir savininkas turi namus, ir bankas greitai gavo kapitalo iš bankroto išsigelbėti. Dabar valdžia įvedė „correção monetária", tai yra, prie santaupų bankuose pridėda ne tik nustatyta palūkanų mokesį, bet ir per tą laikotarpį nukritusią vietinio pinigų - kruzeiro - vertę, kad visados santaupos kiltų, o ne kristų su infliacija.

„Pusiau-pilietis" parašytas lengva bet turininga portugalų kalba, gyvu stiliumi ir nenukrypdamas nuo pagrindinio tikslo, kuris yra užtikrinti savo noru antrąją tėvynę pasirinkusiems lygias teises su šiam krašte gimusiais. A S

MŪSŲ ŽINIOS

INTERIORO LIETUVIAI

POÁ, SP.

Marija Sadauskienė, kiek susirgusi, gydomasi pas kitą dukterį, gyvenančią V. Oratorio, kol kas palikdama Poá gyvenančią Gėnę su šeima.

ITAQUAQUECETUBA, SP.

Vladas Banaitis užimtas namus taisydamas savo dukrai Onai, kuri ruošiasi ištekėti. Ona Banaitytė nutapė dar daugiau gražių aliejinių paveikslų. Nors nėra meno mokyklos lankiusi, yra laimėjusi premijų meno parodose. Miestelyje atsiranda labai daug pramonės įmonių, tiesiami keliai.

FERRAZ DE VASCONCELOS, SP.

Ona Paragienė, uoli ML skaitytoja, pradeda neprimatyti. Nors vargsta su širdele, lieka maloni ir linksma, dažnai susitinka su kaimyne Marčiulioniene, maždaug jos amžiaus.

Marčiulionienės vaikai visi labai gerai mokosi, padeda prieš Kalėdas namus aptaisyti. Jauniausia anūkė jau 15 metų, Marčiulionienė jau turi penkis provaikaičius. Kadangi gyvena toliau nuo SP, pasinaudoja metine proga ir atsilankiusiam kunigui duoda auką Mišioms už mirusius gimines.

Julė ir Bronė Kimantaitės namuose siuva labai geroms krautuviams kelnes, suknes ir kitus drabužius, bet nespėja, kadangi labai sunku gauti siuvėjų, kurios joms padėtų, nes namie turi tris siuvas mašinas.

SUZANO, SP.

Lapkričio 19 vakarą Jono ir Genovaitės (Beivydaitės) Karvelių namuose Suzano pakraštyje daugelis jų šeimynos narių susirinko namuose pažiūrėti Lietuvos vaizdų. G. Karvelienė savo keturiolikai vaikų sakė: „Matote koks gražus yra kraštas iš kurip kilusi Jūsų „vovó“. G. Karvelienė jau keletą mėnesių negali šeiminkauti, nes išsukta koja iki mėnesio pabaigos įgipsuota. Šalia Karvelių G. Karvelienės sesuo statosi namus. Per šiuos metus Karveliai įgijo dar vieną anūką, rūpestingai auklėja savo sūnaus ir pernai mirusios marčios tris paauglius vaikučius. Bet keturi Karvelių vaikai groja mokyklos orkestre, visi atrodo labai gražiai išauklėti.

Elena Prisevičiūtė Cara prieš mėnesį persikraustė į naujus na-

mus ir gyvena su dukterimi. Jos viena augintinė ištekėjo šiais metais, o kita ruošiasi ištekėti neužilgo.

Senutė Šiaučiulienė, atvykusi į Braziliją beveik tiesiai į Cananėia apylinkę, vėliau išauginusi šeimą ūkyje tarp Suzano ir Ribeirão Pires (Ouro Fino vietovėje), prieš ketveris metus atsikraustė į Suzano miestelį, nes nedideliame ūkyje sunku išsilaikyti. Šių metų pradžioje mirė jos žentas, tebūdamas vos 48 metų, ir ji padeda dukrai auginti keliolikmečius vaikus. Šiaučiulis gyvena pas kitą dukterį Bras Cubas vietovėje.

ML skaitytojas Jonas Prisevičius ruošiasi neužilgo išeiti į pensiją, išdirbęs viename fabrike mašinų taisytoju beveik 30 metų. Sūnus ruošiasi vesti neužilgo, taiso namus Prisevičių kieme. Turi penkis vaikaičius.

Brolis Juozo sūnus Walter yra Cease didžiojo turgaus atskaitomybės raštinės vedėjas.

MOGI DAS CRUZES, SP.

Jau nuo seno čia gyvena fotografas Augustinas Gogelis su šeima, turįs savą įstaigą pačiame centre. Viena jų duktė su šeima gyvena tame pačiame mieste, o Regina São Paule, kur ji yra pedagogikos direktore luošųjų vaikų ligoninėje prie Ibirapueros. A. Gogelis jėzuitų knygynui atidavė vertingų senų knygų.

Anūpras ir Marija Kinduriai šiais metais savo ūkelyje įtaisė akmenukų skirstymo mašiną. Akmenukai paprastai vartojami miesto vandens valymo įrangose. Ruošiasi naujai išlygintame ir išvalytame paupyje įrengti plytinę, palikdami gražų miškelį poilsui.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

Kalėdų naktį šv. Kazimiero koplyčioje Mookoje šv. Mišios bus patį vidumaktį, o Kalėdų dieną 8 val. ryto. Sekmadienį tarp Kalėdų ir Naujųjų Metų gruodžio 29, koplyčioje Mišios 8 val. ryto ir 17 val. popiet. Naujųjų Metų dieną Mišios 8 val. ryto ir 17 val. popiet.

Kalėdaičių - plotkelių galima gauti pas Tėvus Jėzuitus, ypatingai tarp 13,30 ir 17,30 val. nuo pirmadienio iki penktadienio.

KALĖDINIS ML NUMERIS

„Mūsų Lietuvos“ sekantis numeris, gruodžio 19, nr.51, bus ypatingas Kalėdų numeris, padidintų puslapių skaičiumi. Be lietuvių ir portugalų kalba Kūčių bei Kalėdų papročių aprašymo, paruošto kun. Pr. Gavėno, bus taip pat lietuviškų valgių receptai (portugalų kalba, išversti Silvanijos Aradenkaitės) ir trumpos žinutės apie Lietuvą bei kalėdinių papuošimų piešiniai. Numeris siųsimas plačiau, ne tik ML prenumeruotiesiems, kad daugiau šeimų turėtų progos juo pasinaudoti. Numeryje spausdinami ir kalėdiniai sveikinimai.

RIO DE JANEIRO

Pirmąjį Advento sekmadienį Mišias laikė klebonas prel. Pijus Ražinskas. Sekančios Rio ir apylinkių lietuvių Mišios bus Kalėdų dieną, gruodžio 25, 11 val. ryto senosios katedros koplyčioje.

Prel. Ražinskas praneša lietu-

viams, kad plotkelių Kūčioms galima gauti pas Uršulę Gaulienę Rua Santana, Nr. 178, Apto 806

Rio lietuviai laukia sugrįžtantį jų tarpą prel. Zenono Ignatavičiaus, kuris Romoje jau dvejis metus ruošia savo knygą apie Lietuvos istoriją. Tiksliai jo atvykimo diena dar nėra žinoma.

URŠULĖ GAULIENĖ, atšventusi savo 80 metų sukaktį, dėkoja „Dievui ir Motinai Švenčiausia už tokį ilgą amžių ir dar pilną sveikatoj“.

Dėkoja taip pat prel. P. Raga žinskui už Mišias ir palaiminimą, ir visiems kitiems, dalyvavusiems šventėje, ją prisiminusiems bei sveikinusiems: „visai šeimynai, vaikams, marčioms ir anūkams, prieteliams, draugams, seselei Marijai Luzijai iš Porto Alegre, broliams lietuviams Kanadoje, kurie prisuntė sveikinimų ir dovanų per mano sūnų Kazimierą... Aš norėčiau tolyventi, kol galėčiau dirbti dėl Dievo garbės ir savo Tautos naudai, ligonius lankyti ir mirusius palaidoti“.

Ir dar pridėda, su parama ML-vai, 80 metų sukaktuvių savo eilėrašty „Į dangų žiūrėjau“

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS

KRONIKA

Nepraleiskite progos įsigyti LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKĄ. Tai leidinys, kuris turėtų būti kiekvienuose lietuvių namuose šalia Naujojo Testamento, nes čia yra mūsų kankinamos tautos testamentas.

Kaina: 30,00 kruz., vienoj ar antroj klebonijoj.

PINTURAS REFORMAS
CASAS - APARTAMENTOS - LOJAS - ETC
CASCOLAC E SYNTEKO
RASPAGENS, APLICAÇÃO CALAFETAÇÃO
EM 3 PAGAMENTOS
ATENDEMOS TODOS OS BAIROS
ORÇAMENTOS SEM COMPROMISSOS
TELEFONE 32 9516 J. DIMAVICIUS

Susiprašę tautietis skaityti ir platinti vienintelį P. Amerikoj lietuvių savaitraštį - MŪSŲ LIETUVA

MŪSŲ ŽINIOS

Grudžio 15 d., 3 val. po pietų:

Visi lietuviai
į **KATEDRĄ**
šv. Metų **ATLAIDAMS!**

Šį sekmadienį Vila Zelinoje nebus 11 val. Mišių, nebus ir pamaldų bairuose (A. Rasa, M. Velho, Lapa), kad visi galėtų dalyvauti lietuvių pamaldose São Paulo katedroje.

VILA ZELINA

LIETUVIŠKOS BERNELIŲ
MIŠIOS V. ZELINOS BAŽNY-
ČIOJE ŠIAIS METAIS BUS
22 VAL. 30 MIN.

Šis laikas buvo pasirinktas atsi-
žvelgiant į vyresniojo amžiaus
žmones, nes jie sudaro daugumą
lietuviškų pamaldų lankytojų. Pir-
mąją Kalėdų dieną šv. Mišių tvar-
ka bus kaip sekmadieniais.

ZELINOS STUDIJŲ POPIETĖ

Grudžio 8 Jaunimo namuose
įvyko studijų popietė, dalyvavo
58 asmenys. Buvo studijuojami
Vatikano II susirinkimai liečią pa-
sauliečių apaštalavimą. Temą pri-
statydami kalbėjo: Vincas Tube-
lis, Pijus Butrimavičius, Aleksas
Vinkšnaitis ir Angelina Tatarūnie-
nė. Popietį pravedė kun. Juozas
Šeškevičius. Visi dalyviai domėjo-
si tema, aktyviai ir dalyvavo disku-
sijose. Atrodo, kad sumanymas pa-
siekti tikslą. Dalyvavusieji susipa-
žino su tema ir pagausino savo ži-
nias. Sekantis studijų posėdis bus
vasario 23 dieną.

RAMOVĖS KALĖDŲ EGLUTĖ

Kalėdinė Vila Zelinos Ramovės
jaunimo ir šeimų šventė praside-
da 15 val. sekmadienį, gruodžio
22, Mišiomis. Seka „Eglutės“,
„Rūtelės“, „Vienybės“, skautų
šventiški pasirodymai ir vaišės.
Kviečiamas dalyvauti ne tik jauni-
mas, bet ir šių vienetų tėveliai,
broliai ir seserys.

AKADEMIKŲ VAKARIENĖ

Metinė Akademinio sambūrio
vakarienė numatyta Hotel S. Ra-
fael antrajame aukšte, Av. São
João, 1173, šių metų gruodžio
mėn. 14 dieną, 20 val. Dalyvauti
kviečiami visi aukštusius moks-
lus baigę lietuviai, ypačiai tie,
kurie ir šiais metais universitetus
baigia. Užsakyti vietą telefonais:
Algirdas Sliesoraitis - darbo 247-
8206, namų 275-6241.

Vakarienėje dalyvaus iš Čika-
gos atskridęs Pasaulio Lietuvių
Bendruomenės vicepirmininkas Ro-
mas Kasparas.

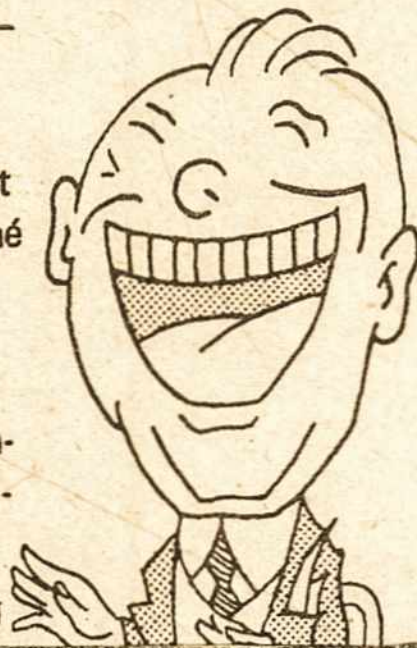
ŠAUNŲ NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Visiems lietuviams ir jų draugams šiemet
rengia L. K. Švento Juozapo Bendruomenė
ir Choras Seselių Pranciškiečių Salėje.

Pradžia 22 val.

Visi kviečiami dalyvauti.

Palvietimai ir staliukai pas choristus, ren-
nisijos narius ir V. Zelinos kleboni-
ją.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS

GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS, PARA HOMENS, SENHORAS E
CRIANÇAS. MINI-SOMBRINHAS, TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual: 104.510.577

C. E. C. 00.002.999/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones: 274-0677 - (Res. 274-1886)
São Paulo

Šio "Mūsų Lietuvos" numerio

GARBĖS LEIDĖJAS PRANAS SATKŪNAS

Jam ir visai šeimai nuoširdžiausia padėka ir geros
kloties linkėjimai.

ML administracija

ATEITININKŲ SUSIRINKIMAS

Šį šeštadienį, gruodžio 14, Ra-
movėje bus ateitininkų susirinki-
mas, Mišios ir agapė. Visi ateitinin-
kai prašomi dalyvauti.

JAUNIMO VASAROS KURSAI

Lietuviškai suprantantiems lie-
tuvių kultūros kursai vyks šv. Ka-
zimiero parapijos patalpose kiek-
vieną antradienį ir ketvirtadienį,
nuo 20 val. Pirmoji dalis - lietuvių
kalbos kursas, antroji - lietuvių
kultūros kursas. Prasidėjo gru-
džio 10, tęsis per visas atostogas. Į-
stoti galima bet kada, kviečiami ir
suaugę, kurie nori išmokti geriau
lietuviškai arba pasikalbėti apie
lietuvių literatūrą istoriją ir kt.

Norintiems lietuvių kalbą iš-
mokti kursai prasideda šeštadie-
niais 15 val. Mookoje. Bus lietu-
vių kalbos kursas ir portugališkai
pokalbiai arba paskaitos apie kul-
tūrą, lietuvišką veiklą ir kt. Prasi-
deda šį šeštadienį.

PRAKARTĖLIŲ MUZIEJUJE

São Paulo miesto prakartėlių
muziejuje gruodžio 7 lietuvius at-
stovavo Rūtelė ir Nemunas, atlik-
dami valandos programą.

Nemuniečiai nuvežė dvi eglutes,
papuostas lietuviškais šiaudinu-
kais, ir paklojo Kūčių stalą, kurį
paaikino Elena Bareišytė. Po pas-
kutinio šokio jaunimas iškėlė už-
rašą „Linksmų Kalėdų.“ Tiek Rū-
telė, tiek Nemunas šoko labai
sklandžiai ir linksmai.

Publikos buvo arti 300 asmenų,
įskaitant vaikus iš luošųjų ligoni-
nės, atvežtų direktorės Reginos
Gogelytės, ir nervų ligoninės pa-
cientų, kuriuos nori sugrąžinti gy-
veniman, duodami išgyventi meni-
nes programas ir grožį. Filmavo T
V 2 kultūrinis kanalas, dalyvavo ir
šeimų ir šiaip asmenų.

Buvo išdalinta 80 egz. leidinio
apie Kūčias ir lietuviškus Kalėdų
papročius. Publika klausinėjo, ko-
dėl nėra choro, kuris galėtų geriau
atlikti kalėdinę programą, negu šo-
kiai. Muziejaus kalėdinė programa
tęsiasi nuo lapkričio 22 iki gru-
džio 22, dalyvauja įvairūs chorai ir
įvairių tautybių vienetai

VAIKŲ STOVYKLA

pramatyta sausio 25 - vasario 1.
Stovyklos reikalais kreiptis į Eu-
geniją Bacevičienę, R. Pedro de
Godoi, 396, tel. 63-9343. Užsi-
rašyti reikia iš anksto, priimami
vaikai nuo 8 iki 14 metų

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS

Lietuvių Sąjungos - Aliança saleje - Rua Lituania, 67

GRUDŽIO (DEZEMBRO) MĖN. 31 DIENA. 22 VAL.

Gausus Bufetas - Muzika - Žaidimai

Ruošia Lietuvių Sąjunga - Aliança

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTÔNIO AQUINO

Redator: Jonas Kidykas

Administrador: P. Daugintis

METINĖ PRENUMERATA: 36 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 170 kr.
Paskiro numerio kaina: 70 centavų. Užuojautos ir sveikinimai nuo 10 kr., pa-
gal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro
Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nena-
doti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūti-
nai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakci-
ja neatsako. Laikraštis spausdinamas antradieni. Todėl vietinės žinios ir prane-
šimai 9 - 10 puslapiams redakcijai išteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietų.